

Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: prawo

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: Wyższa Szkoła Humanitas
w Sosnowcu

Data przeprowadzenia wizytacji: 29-30 października 2021 r.

Warszawa, 2021

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny	4
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	5
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	5
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	7
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	7
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	10
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	17
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	21
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	27
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	33
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	35
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	38
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	42
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	43
5. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)	47
6. Załączniki:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Część I - ocena losowo wybranych prac etapowych _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Część II - ocena losowo wybranych prac dyplomowych _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 6. Oświadczenia przewodniczącego i pozostałych członków zespołu oceniającego _ 49

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: dr hab. Piotr Szwedo, członek PKA

członkowie:

1. prof. dr hab. Mirosław Sadowski, członek PKA
2. prof. dr hab. Maciej Perkowski, ekspert PKA
3. Tomasz Kocoł, ekspert PKA reprezentujący pracodawców
4. Mateusz Kopaczyński, ekspert PKA reprezentujący studentów
5. Wioletta Marszelewska, sekretarz zespołu oceniającego
6. Natalia Nyt, sekretarz zespołu oceniającego - obserwator

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku prawo, prowadzonym w Wyższej Szkole Humanitas w Sosnowcu, została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2021/2022. Wizytacja została zrealizowana zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej przeprowadzanej zdalnie.

PKA po raz drugi oceniała jakość kształcenia na wizytowanym kierunku. Poprzednia ocena programowa odbyła się w roku akademickim 2015/2016 i zakończyła wydaniem oceny pozytywnej (uchwała nr 300/2016 Prezydium PKA z dnia 16 czerwca 2016 r.).

Wizytację poprzedzono zapoznaniem się zespołu oceniającego PKA z raportem samooceny przekazanym przez władze Uczelni. Zespół odbył także spotkania organizacyjne w celu omówienia kwestii w nim przedstawionych, spraw wymagających wyjaśnienia z władzami Uczelni oraz szczegółowego harmonogramu przebiegu wizytacji. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z kierownictwem Uczelni. W trakcie wizytacji odbyły się spotkania ze studentami, z przedstawicielami Samorządu Studenckiego i studenckiego ruchu naukowego, nauczycielami akademickimi prowadzącymi kształcenie na ocenianym kierunku, z osobami odpowiedzialnymi za doskonalenie jakości kształcenia, funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, publiczny dostęp do informacji oraz z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. Ponadto dokonano przeglądu wybranych prac dyplomowych i etapowych, przeprowadzono hospitację zajęć oraz dokonano przeglądu bazy dydaktycznej, wykorzystywanej w procesie dydaktycznym. Przed zakończeniem wizytacji dokonano oceny stopnia spełnienia kryteriów, sformułowano rekomendacje i zalecenia, o których przewodniczący zespołu oraz eksperci poinformowali władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	prawo	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	jednolite studia magisterskie	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	studia stacjonarne i niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek	nauki prawne	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	10 semestrów 301 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów na tych studiach przewiduje praktyki)	5 ECTS 125 h 3 tygodnie	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	-	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	18	309
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	3942	2613
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	158	105
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	191	191
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	94	94

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona
---	---

	przez zespół oceniający PKA kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	kryterium spełnione
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	kryterium spełnione
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	kryterium spełnione
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	kryterium spełnione
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	kryterium spełnione
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	kryterium spełnione
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	kryterium spełnione

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcja kształcenia na kierunku prawo jest zgodna z misją i celami strategicznymi Uczelni, określonymi w strategii rozwoju Wyższej Szkoły Humanitas w Sosnowcu na lata 2020-2026. Ma ona również ścisły związek z przyjętą w Uczelni polityką jakości. Uczelnia, tworząc koncepcję kształcenia na ocenianym kierunku, przygotowała program studiów w taki sposób, aby absolwent posiadał nie tylko wiedzę teoretyczną i praktyczną z zakresu podstawowych subdyscyplin prawa, ale był także zdolny do ciągłego podnoszenia swoich kwalifikacji, rozumiał wagę uczenia się przez całe życie, posiadał świadomość dynamicznych zmian rozwojowych zachodzących w systemie ogólnospołecznym i gospodarce oraz wiedział, jak istotne jest zdobywanie nowej wiedzy i rozwijanie umiejętności z punktu widzenia efektywnego wykorzystywania w ramach własnej profesji zdobyczy technologii informacyjnych (w tym nowych technologii). Takie ukierunkowanie kształcenia jest w pełni zgodne z misją Uczelni, która zakłada, iż absolwent Wyższej Szkoły Humanitas powinien „nie tylko rozumieć zachodzące wokół niego procesy społeczno-gospodarcze, technologiczne i cywilizacyjne, ale także aktywnie w nich uczestniczyć, a nawet je współtworzyć”.

Zarówno koncepcja, jak i cele kształcenia na kierunku prawo mieszczą się w dyscyplinie nauki prawne, do której kierunek jest przyporządkowany oraz wskazują na zakres kompetencji, które otrzyma absolwent w powiązaniu z zakładanymi dla niego rolami zawodowymi.

Kształcenie na kierunku prawo ma wyraźny związek z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w dyscyplinie, do której kierunek został przyporządkowany. Badania te realizowane są w formie zadań badawczych, objętych działalnością statutową, projektów badawczych i rozwojowych bezpośrednio finansowanych ze środków zewnętrznych oraz wieloletnich projektów badawczych, realizowanych w ramach środków własnych. Prowadzone badania koncentrują się zwłaszcza wokół następujących problemów: zagadnienia związane z prawem administracyjnym i funkcjonowaniem administracji publicznej, zagadnienia teorii państwa i prawa, zagadnienia prawa prywatnego, ochrona dziedzictwa narodowego, zagadnienia proceduralne, zagadnienia roli czynnika społecznego w funkcjonowaniu wymiaru sprawiedliwości.

Koncepcja i cele kształcenia są odpowiedzią na ciągłe zmiany środowiska prawnego, w którym działają przedsiębiorcy. Nieustanne nowelizacje aktów prawnych, czy ograniczenia wprowadzane w związku ze stanem epidemii powodują, że prowadzenie działalności gospodarczej bez wsparcia prawnego jest coraz trudniejsze. Stanowią one ponadto odpowiedź na potrzeby współczesnego rynku pracy, wykraczającego poza granice lokalne i regionalne. Są także zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy. Potrzeby lokalnego i regionalnego rynku pracy związane są z zapewnieniem wysokiej klasy specjalistów wykonujących pracę w różnych instytucjach, tak publicznych, jak i niepublicznych. Absolwenci ocenianego kierunku mają zatem możliwość znalezienia zatrudnienia w wymiarze sprawiedliwości i instytucjach ochrony prawnej (sądownictwo, prokuratura, adwokatura), notariacie, administracji państwowej, rządowej i samorządowej. Ponadto mogą specjalizować się w obsłudze prawnej podmiotów gospodarczych, stosowania prawa w obrocie gospodarczym i wspierania procesów zarządzania z wykorzystaniem instrumentów prawnych.

Zarówno koncepcja, jak i cele kształcenia zostały przyjęte we współpracy z szeroko zakreśloną grupą interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych obejmującą m.in. przedstawicieli różnego rodzaju instytucji publicznych i przedsiębiorstw, a także absolwentów, którzy jako interesariusze zewnętrzni mają swój wpływ na ostateczny kształt koncepcji kształcenia na kierunku studiów prawo prowadzonym w Uczelni. Efektem tych prac jest program studiów, który charakteryzuje się dużym powiązaniem z warunkami funkcjonowania rynku pracy, współczesnymi wyzwaniami i potrzebami nie tylko organów administracji publicznej, ale także sektora prywatnego, współdziałającego z publicznym np. jako usługodawcy, podwykonawcy i dostawcy. W wyniku konsultacji większy nacisk w koncepcji kształcenia położono na: eksponowanie umiejętności porozumiewania się absolwentów przy użyciu różnych technik komunikacyjnych nie tylko ze specjalistami w zakresie prawa, ale i z odbiorcami spoza grona specjalistów, eksponowanie umiejętności precyzyjnego uzasadniania twierdzeń, zarówno w formie ustnej, jak i pisemnej oraz samodzielnego wyszukiwania odpowiednich norm w systemie prawa powszechnie obowiązującego i wykorzystywania nabytej wiedzy teoretycznej dla rozwiązywania konkretnych problemów praktycznych. Ponadto pod wpływem sugestii interesariuszy zewnętrznych wśród zajęć do wyboru pojawiły się zajęcia kształtujące umiejętności sporządzania pism procesowych (*pisma procesowe w postępowaniu cywilnym, przebieg rozprawy głównej przed sądem I instancji w polskim procesie karnym - zagadnienia praktyczne*) oraz zajęcia z zakresu szeroko rozumianego prawa ochrony zdrowia (*prawne aspekty błędów medycznych. niepowodzenia w leczeniu, czy podstawowe zagadnienia prawa ochrony zdrowia*). Konsultacje ze środowiskiem pracodawców zaowocowały także zwiększeniem nacisku w koncepcji kształcenia na aktualną problematykę prawnopracowniczą dotyczącą pracowników sądów (nie tylko sędziów), a także odbywania aplikacji ogólnej w ramach Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury. W koncepcji kształcenia uwzględniono ponadto zagadnienia z zakresu etyki zawodowej. Interesariusze wewnętrzni (nauczyciele akademicki i studenci) uczestniczą w kształtowaniu koncepcji kształcenia poprzez udział w posiedzeniach Instytutowym Zespole ds. Jakości Kształcenia. Przykładowo w odpowiedzi na postulaty studentów zrezygnowano z zajęć z zakresu *polityki zrównoważonego rozwoju*, których praktyczna przydatność była nisko oceniana przez studentów.

Koncepcja i cele kształcenia uwzględniają nauczanie i uczenie się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Uczelnia dba o rozwój nowoczesnych form prowadzenia zajęć, w tym zajęć e-learningowych. Zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia na ocenianym kierunku wykorzystywanie metod i technik kształcenia na odległość ma subsydiarny charakter i ma wspomagać tradycyjne kształcenie.

Efekty uczenia się sformułowane na kierunku prawo są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz przyjętym profilem ogólnoakademickim. Są także zgodne z właściwym 7 poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji. Sformułowane efekty uczenia się (zarówno kierunkowe, jak i zdefiniowane dla poszczególnych zajęć i grup zajęć) uwzględniają także aktualny stan wiedzy, wynikający z przyporządkowanej do kierunku dyscypliny naukowej, tj. nauki prawne. Efekty te są również zgodne z zakresem działalności naukowej prowadzonej na Uczelni w zakresie dyscypliny nauki prawne. Wśród kluczowych efektów uczenia się na ocenianym kierunku można wskazać uzyskanie wiedzy dotyczącej rozwiązań ustrojowych z zakresu prawa konstytucyjnego, a także prawa międzynarodowego i unijnego, co jest niezbędnym elementem studiów prawniczych. Efekt ten uwzględnia charakterystyczną dla współczesności multicentryczność systemu prawnego, w którym obowiązują nie tylko akty prawne tworzone przez organy krajowe, ale również normy prawa europejskiego i międzynarodowego. Innym ważnym, przewidzianym w programie studiów efektem uczenia się, jaki powinien osiągnąć absolwent

jest znajomość terminologii prawniczej i precyzyjnego wypowiadania się. Od osiągnięcia tych umiejętności zależy jakość późniejszej pracy absolwenta kierunku prawo, bez względu na to, czy będzie to praca w szeroko rozumianym wymiarze sprawiedliwości, czy też w obsłudze prawnej podmiotów gospodarczych. Uczelnia kładzie także nacisk na wykształcenie wśród studentów umiejętności pozyskiwania informacji dotyczących bieżącego stanu prawnego, która jest kluczowa dla każdego prawnika. Umiejętność wyszukiwania odpowiednich przepisów prawa i dekodowania z nich norm prawnych to podstawowa umiejętność, jaką uzyskuje absolwent prawa. By osiągnąć ten cel konieczne jest m.in. sięganie do bogatego dorobku judykatury i doktryny, na co Uczelnia kładzie szczególny nacisk. Ponadto osiąganie wskazanych efektów uczenia się w kontekście ciągłego i szybkiego rozwoju systemu prawa powoduje, że absolwent ma świadomość konieczności ciągłego dokształcania się i doskonalenia.

Treści kierunkowych efektów uczenia się są prawidłowo wyważone i możliwe do osiągnięcia, a ich sformułowania pozwalają na stworzenie systemu ich weryfikacji. Uwzględniają w szczególności kompetencje badawcze, komunikowanie się w języku obcym i kompetencje społeczne niezbędne w działalności naukowej. Przyjęte efekty uwzględniają kompetencje badawcze, które w sposób szczególny kształtowane są podczas seminariów magisterskich, zajęć proseminaryjnych, zajęć *innowacyjne metody badawcze pomocne w pisaniu prac dyplomowych*. Zajęcia te kształtują umiejętności przygotowywania opracowań naukowych, a także prezentacji wyników przeprowadzonych badań. Efekty uczenia się uwzględniają również kompetencje społeczne niezbędne w działalności naukowej. Obejmują one m.in. świadomość poziomu własnej wiedzy i umiejętności, zrozumienie potrzeby ciągłego dokształcania się oraz świadomość rangi wiedzy eksperckiej przy rozwiązywaniu dylematów prawnych. Efekty uczenia uwzględniają ponadto komunikowanie się w języku obcym na poziomie B2+. Kierunkowe efekty uczenia się zostały sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na ich weryfikację.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Przyjęta przez Uczelnię koncepcja kształcenia w zakresie studiów jednolitych magisterskich na kierunku prawo jest zgodna z misją i strategią Uczelni oraz polityką jakości. Mieści się ona w dyscyplinie nauki prawne, do której kierunek został przyporządkowany. Kształcenie na kierunku prawo ma wyraźny związek z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w dyscyplinie nauki prawne. Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze współczesnymi tendencjami dotyczącymi kształcenia na tego rodzaju kierunku studiów. Są także zorientowane na potrzeby zawodowego rynku pracy. Zostały one ponadto określone we współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi, do których zaliczono m.in. przedstawicieli różnego rodzaju instytucji publicznych i przedsiębiorstw, a także studentów i absolwentów.

Zakładane efekty uczenia się odnoszące się do programu studiów dla kierunku prawo prowadzonym na studiach jednolitych magisterskich o profilu ogólnoakademickim są zgodne z założeniami rozwoju tego kierunku studiów. Są one również zgodne z 7 poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji. Realizacja założonych efektów uczenia się jest niezbędna dla uzyskania kwalifikacji na odpowiednim poziomie PRK. Merytoryczna analiza poszczególnych kierunkowych efektów uczenia się wskazuje, iż zostały one

określone precyzyjnie, z uwzględnieniem specyfiki studiów prawniczych. Uwzględniają one także kompetencje badawcze, komunikowanie się w języku obcym i kompetencje społeczne niezbędne w działalności naukowej. Efekty uczenia się sformułowane dla poszczególnych zajęć i grup zajęć są możliwe do osiągnięcia i zostały sformułowane w sposób zrozumiały. Właściwie też skorelowano je z efektami kierunkowymi.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Treści programowe na ocenianym kierunku są zgodne z efektami uczenia się oraz z aktualnym stanem wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie nauki prawne, do której kierunek jest przyporządkowany. Przykładowo efekt polegający na osiągnięciu znajomości terminologii używanej w naukach prawnych poprzez nabywanie umiejętności posługiwania się nią realizowany jest m.in. na zajęciach ze *wstępu do prawoznawstwa* (pojęcie prawa i prawoznawstwa, związki państwa i prawa, norma prawna, przepis prawny), *prawa administracyjnego* (pojęcie administracji publicznej, pojęcie prawa administracyjnego, stosunek administracyjnoprawny), *czy prawa karnego* (czyn zabroniony, przestępstwo, środki karne, środki zabezpieczające). Z kolei nabywanie umiejętności sprawnego posługiwania się normami i zasadami prawnymi w celu rozwiązywania konkretnych problemów odbywa się m.in. w toku następujących zajęć: *prawo administracyjne* (formy działania administracji publicznej, stosunek administracyjnoprawny, źródła prawa administracyjnego), *postępowanie administracyjne* (wszczęcie postępowania administracyjnego, postępowanie dowodowe, decyzja i postanowienie, postępowanie odwoławcze), *czy prawo karne* (systematyka przestępstw, system kar i środków karnych, materialne prawo wykroczeń).

Treści programowe na ocenianym kierunku są kompleksowe i specyficzne dla poszczególnych zajęć tworzących program studiów, uwzględniają kluczowe zagadnienia z zakresu dyscypliny nauki prawne oraz zapewniają uzyskanie wszystkich kierunkowych efektów uczenia się. Obejmują kształcenie w zakresie wiedzy z podstawowych gałęzi prawa materialnego (cywilnego, karnego, administracyjnego, konstytucyjnego) oraz prawa formalnego (postępowania administracyjnego i sądowno-administracyjnego, cywilnego i karnego). Uwzględniając obszar, w tym interdyscyplinarność prowadzonych badań naukowych, kształcenie jest realizowane także w obszarze wiedzy z zakresu teorii i filozofii prawa (w szczególności w zakresie wykładni i stosowania prawa), a także historii ustroju państwa i prawa polskiego oraz powszechnej historii prawa. Uwzględniając przyszłą sylwetkę absolwenta oraz kierunkowe efekty uczenia się, w programie studiów przewidziano takie zajęcia jak: *historia doktryn politycznych i prawnych, prawo rzymskie, logika dla prawników*, a także zajęcia zaliczane do szczegółowych gałęzi bądź dyscyplin prawa: *finanse i prawo finansowe, publiczne prawo*

*gospodarcze, prawo pracy i ubezpieczeń społecznych, prawo zamówień publicznych, ochrona konkurencji, prawo samorządu terytorialnego, prawo pracy, prawo Unii Europejskiej, międzynarodowe prawo prywatne, międzynarodowe prawo publiczne oraz modułów specjalnościowych realizowanych w ramach licznej oferty wykładów i konwersatoriów i wykładów monograficznych do wyboru. Realizacja modułów ogólnouczeniowych (*łacina, nauka o polityce, filozofia, przedsiębiorczość, etyka*) oraz nauka języków obcych wpisują się w interdyscyplinarność kształcenia akademickiego. Kluczowe treści programowe właściwe dla ocenianego kierunku są ściśle związane z badaniami prowadzonymi w Uczelni w zakresie dyscypliny nauki prawne.*

Czas trwania studiów, nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS, konieczny do ukończenia studiów, jak również nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć lub grup zajęć są poprawnie oszacowane i zapewniają osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Liczba punktów ECTS, które student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia wynosi na studiach stacjonarnych 158 punktów ECTS i na studiach niestacjonarnych – 105 punktów ECTS.

Z analizy sposobu wyznaczenia udziału liczby punktów ECTS, które student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących w ogólnej liczbie punktów ECTS wynika, że do tych zajęć Uczelnia zaliczyła wykłady, konwersatoria, ćwiczenia, także konsultacje. Uznanie konsultacji za jedną z planowanych form zajęć w ramach poszczególnych zajęć budzi zastrzeżenia, ponieważ w sylabusie żadnego z zajęć ujętych w harmonogramie realizacji programu studiów nie jest określona ich wyodrębniona tematyka, zakładane efekty uczenia się, sposoby ich osiągania oraz weryfikacji.

Umieszczenie poszczególnych zajęć w semestrach, ich treści programowe oraz sekwencja nie budzą zastrzeżeń. Osiąganiu efektów uczenia się przez studentów sprzyja etapowość wprowadzania poszczególnych zajęć i ich treści oraz stopniowanie trudności dostosowane w pełni do możliwości psychofizycznych studentów. W pierwszej kolejności studenci zostają wyposażeni w najbardziej istotne elementy wiedzy o naukach prawnych w ogólności, a także wiedzy historycznej, filozoficznej i z zakresu podstaw ekonomii (*przedsiębiorczość*). Z kolei na późniejszych etapach kształcenia studenci zaznajamiają się nie tylko z umiejscowieniem nauk prawnych w świecie nauk społecznych, idei leżących u podstaw ich kształtowania, czy też determinantów procesu ewolucji, ale także uczą się teorii przydatnej w uzasadnianiu decyzji stosowania prawa oraz sposobów argumentacji, zwłaszcza w kontekście posługiwania się regułami logicznego rozumowania, umiejętnością przygotowania pism urzędowych, procesowych oraz umów występujących w obrocie administracyjno-prawnym oraz obrocie gospodarczym.

Uczelnia w ramach ocenianego kierunku umożliwia wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów. Zajęcia do wyboru obejmują szeroki wachlarz zajęć specjalnościowych realizowanych w formule konwersatoriów i wykładów monograficznych. Są to zajęcia, podczas których student otrzymuje wiedzę i nabywa umiejętności pożądane na rynku pracy (m.in. *czynności procesowe pełnomocnika w postępowaniu cywilnym, techniki wywierania wpływu w pracy prawnika, przedsiębiorca w postępowaniu cywilnym*) jak i zajęcia o charakterze ogólnorozwojowym, w tym także takie, które kształtują jego kompetencje badawcze (m.in. *prawa człowieka w aspekcie międzynarodowym, prawne aspekty zwalczania terroryzmu, prawo wyborcze w wybranych krajach UE*). Zajęciom tym przyporządkowano łącznie 59 punktów ECTS. Student kierunku prawo dokonuje wyboru 9 konwersatoriów (po 3 pkt. ECTS), z czego cztery realizowane są w formule sali rozpraw oraz 8 wykładów monograficznych (po 4 pkt. ECTS).

Łączna liczba punktów ECTS, którym przyporządkowano zajęcia do wyboru (oprócz wskazanych wyżej zajęć jest to jeszcze seminarium) to 94 punkty ECTS, co stanowi 31% ogólnej liczby punktów ECTS, koniecznej do ukończenia studiów. Są to wskaźniki prawidłowe, umożliwiające studentom elastyczne kształtowanie własnej ścieżki kształcenia.

Program studiów obejmuje zajęcia związane z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w zakresie dyscypliny nauki prawne. Wskazanym zajęciom przypisano łącznie 191 punktów ECTS zarówno na studiach stacjonarnych, jak i niestacjonarnych. Program studiów na ocenianym kierunku zarówno na studiach stacjonarnych jak i niestacjonarnych obejmuje kształcenie w zakresie *języka obcego (język angielski, język niemiecki, język rosyjski)* przez pierwszych siedem semestrów studiów. Z łącznej liczby 375 godzin 280 godzin realizowanych jest w ramach zajęć z bezpośrednim z nauczycielem akademickim. Zajęciom tym przypisano łącznie 15 punktów ECTS.

Stosowane na ocenianym kierunku metody kształcenia są zróżnicowane i specyficzne. Są także zorientowane na studenta i motywują studentów do aktywnego udziału w procesie kształcenia oraz umożliwiają osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. Podczas ćwiczeń będących zawsze uzupełnieniem zajęć realizowanych w formie wykładu lub konwersatorium stosowane są różnorakie metody, np. klasyczna metoda problemowa, dyskusja, prezentacje, referat, studium przypadku. Mają one służyć uzyskaniu przez studentów umiejętności i kompetencji społecznych. Ta forma zajęć ma na celu osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się w postaci nabycia umiejętności przygotowania pism, przygotowania wystąpień, rozstrzygania konkretnych stanów faktycznych i prawnych, ustalania sposobów załatwiania spraw administracyjnych. Wykłady prowadzone są z kolei metodą wykładów informacyjnych (konwencjonalnych), wykładów problemowych, czy też wykładów konwersatoryjnych. Wykłady informacyjne pozwalają przede wszystkim na osiągnięcie efektów uczenia się w zakresie wiedzy. Zazwyczaj prowadzone są w ramach zajęć realizowanych także w innych dodatkowych formach, jak ćwiczenia, czy/i warsztaty. Wykłady takie często wzbogacane są metodą problemową i konwersatoryjną. Wykład problemowy i konwersatoryjny są stosowane najczęściej jako rodzaje metody informacyjnej. Taka formuła ma zastosowanie przede wszystkim w przypadku zajęć prowadzonych jedynie w formie wykładu. W takiej sytuacji wykład informacyjny umożliwia zdobycie wiedzy, metoda problemowa i konwersatoryjna pozwala natomiast na uzyskanie umiejętności i kompetencji społecznych. Konwersatoria łączą z kolei wykład z interakcją prowadzącego ze studentami na zajęciach. Treści przedstawiane w formie wykładu konwersatoryjnego przekazują w szczególności wiedzę, a dodatkowa aktywność studenta prowadzona metodą dyskusji dydaktycznej, studium przypadku, referatu bądź klasyczną metodą problemową pozwala uzyskać efekty uczenia się w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych. Dobór metod kształcenia, wśród których uwzględniane są najnowsze osiągnięcia dydaktyki akademickiej, jest właściwy, zaś w nauczaniu i uczeniu się są stosowane właściwie dobrane środki i narzędzia dydaktyczne wspomagające osiąganie przez studentów efektów uczenia się. Przyjęte metody kształcenia zapewniają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej w zakresie dyscypliny, do której kierunek jest przyporządkowany. Metody takie jak: dyskusja, przygotowanie pracy pisemnej, praca w grupie czy burza mózgów w sposób szczególny wykorzystywane są podczas zajęć proseminaryjnych, a także podczas seminarium. Zajęcia takie mają na celu włączanie studentów w prowadzenie badań naukowych z wykorzystaniem metod i narzędzi właściwych dla dyscypliny nauki prawne.

Hospitowane zajęcia wykazały jednak, że nie zawsze zajęcia ćwiczeniowe, które powinny zakładać wysoki stopień interakcji między prowadzącym a uczestnikami zajęć, opierają się na wykorzystaniu metod aktywizujących. Rekomenduje się rozszerzenie stosowania takich metod na zajęcia

o charakterze ćwiczeniowym i konwersatoryjnym oraz dostosowanie oprzyrządowania informatycznego do wykorzystania takich metod.

Przyjęte metody kształcenia w zakresie kompetencji językowych umożliwiają uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania języka obcego co najmniej na poziomie B2+ (w tym w zakresie języka prawnego i prawniczego). Podczas zajęć nauczyciele akademicy stosują ćwiczenia aktywizujące z wykorzystaniem środków audiowizualnych. Tego rodzaju metody pozwalają na pobudzanie aktywności i motywacji studentów poprzez łączenie nauki języka obcego z bezpośrednimi zainteresowaniami studentów i ich codziennym życiem, w tym z aktywnością zawodową.

W programie studiów zajęcia o łącznej liczbie 8 pkt. ECTS realizowane są z wykorzystaniem metod i technik kształcenia zdalnego (*technologie informacyjne, filozofia, przedsiębiorczość*). Są to profesjonalne kursy e-learningowe przygotowane przez podmiot zewnętrzny we współpracy z wykładowcami, które sfinansowane zostały ze środków zewnętrznych pozyskanych przez Uczelnię. Uczelnia deklaruje, że ewentualne zmiany programu studiów dotyczące zwiększenia liczby zajęć e-learningowych będą w miarę możliwości finansowych obejmowały wyłącznie tego rodzaju profesjonalne, interaktywne kursy. Wykorzystywanie metod i technik kształcenia na odległość w ramach programu studiów ma subsydiarny charakter i ma jedynie wspomagać tradycyjne kształcenie. Z uwagi na panującą w kraju sytuację związaną z epidemią COVID-19 przewidziano prowadzenie zajęć wspomaganych metodami i technikami kształcenia na odległość.

Metody i techniki kształcenia na odległość, w przypadku zajęć kształtujących umiejętności praktyczne są wykorzystywane w niewielkim zakresie i jedynie pomocniczo. Zajęcia tego rodzaju wymagają bowiem takich metod i narzędzi kształcenia, które pozwolą na nabycie przez studentów umiejętności praktycznych. Przykładowo można wskazać tutaj zajęcia warsztatowe z zakresu postępowania sądowo-administracyjnego, cywilnego, czy też zajęcia prowadzone w formule symulacji sali rozpraw. W okresie pandemii ich wykorzystanie było dużo większe i obejmowało niemal wszystkie zajęcia, także te kształtujące umiejętności praktyczne. Uczelnia monitorowała jednak sposób dostosowania metod kształcenia do zmienionej rzeczywistości. Bardzo częste hospitacje zajęć pozwoliły na szybkie eliminowanie ewentualnych błędów w zakresie niedostosowania metod kształcenia do zmienionych warunków (kształcenie zdalne).

Stosowane metody kształcenia umożliwiają dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnościami, jak również realizowanie indywidualnych ścieżek kształcenia. Studenci, w tym studenci z niepełnosprawnościami mogą korzystać z indywidualnej organizacji studiów polegającej na zmianach w sekwencyjnym systemie zajęć i egzaminów lub/i modyfikacji w zakresie formy zaliczeń i egzaminów. Ponadto studenci, którzy zaliczyli już pierwszy semestr studiów mogą studiować według indywidualnego toku studiów uwzględniającego szczególne uzdolnienia i zainteresowania studenta. Studenci wybitni mogą też skorzystać z indywidualizacji procesu kształcenia w postaci indywidualnej ścieżki studiów, która umożliwia realizację zajęć w trybie indywidualnym uzgodnionym ze wskazanym przez dziekana pracownikiem naukowym pełniącym funkcję indywidualnego opiekuna studenta. Tak zindywidualizowana ścieżka studiowania pozwala na dostosowanie metod kształcenia do indywidualnych potrzeb studentów.

Integralną częścią procesu kształcenia na kierunku *prawo* są studenckie praktyki zawodowe, których organizację reguluje regulamin praktyk zawodowych. Od początku prowadzenia kształcenia na

ocenianym kierunku studiów, studenci obowiązkowo realizują 125 godzin praktyk (3 tygodnie), za które otrzymują 5 punktów ECTS. Treści programowe określone dla praktyk i ich wymiar oraz przyporządkowana praktykom liczba punktów ECTS, czas trwania i miejsce ich odbywania zapewniają osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się, za wyjątkiem efektu E1_W – „Student zna, w stopniu pogłębionym, zasady funkcjonowania zawodów prawniczych oraz podmiotów administracji i przedsiębiorstw”. Realizacja tylko 3-tygodniowych praktyk i tylko w jednej instytucji, uniemożliwia bowiem studentowi uzyskanie tak szeroko sformułowanego efektu uczenia się. Przy przedstawieniu wyników własnego monitorowania losów zawodowych absolwentów, Uczelnia wskazała, że co piąty badany wskazał na potrzebę zwiększenia liczby godzin praktyki zawodowej. Zmiana ta nie została jednak dotąd wprowadzona. Rekomenduje się korektę wskazanego efektu uczenia się lub wydłużenie okresu odbywania praktyk zawodowych.

Szczegółowe efekty uczenia się określone w sylabusie praktyki zawodowej, poza wskazanym już powyżej efektem E1_W, mają charakter specyficzny, są dostosowane do celów kształcenia, a ich weryfikacja jest możliwa. Uczelnia prawidłowo odniosła efekty uczenia się przypisane do praktyki do kierunkowych efektów uczenia się, jak również do charakterystyk Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Uczelnia, w okresie ograniczenia funkcjonowania uczelni z uwagi na stan epidemii, w sposób sprawny umożliwiła studentom realizację praktyk zawodowych w formie zdalnej. Realizacja praktyk w tej formie nie występowała jednak często, ponieważ sądy oraz prokuratury nie wprowadzały trybu pracy zdalnej. Realizacja praktyk w formie zdalnej występowała w przypadku praktyk realizowanych w urzędach administracji publicznej oraz w podmiotach prywatnych.

Nadzór nad organizacją praktyk sprawuje opiekun praktyk, który dokonuje również weryfikacji osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się. Opiekunem jest nauczyciel akademicki prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku studiów. Posiada on kompetencje i doświadczenie, które pozwalają na prawidłową organizację praktyk oraz weryfikację stopnia uzyskania przez studentów efektów uczenia się. Proces realizacji praktyk od strony organizacyjnej wspierany jest przez Biuro Karier. Aspekty organizacyjne praktyk na ocenianym kierunku studiów ocenia się pozytywnie.

Uczelnia wymaga realizacji praktyki w ściśle określonych podmiotach. Ich dobór jest prawidłowy i zapewnia uzyskanie przez studentów efektów uczenia się. Studenci mogą realizować praktykę w licznych instytucjach, z którymi Uczelnia posiada stałe porozumienia o współpracy. Zakres ich działalności został zweryfikowany pod kątem możliwości uzyskania przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Na liście podmiotów, z którymi Uczelnia posiada zawarte stałe porozumienia w przedmiocie organizacji praktyk znajdują się sądy, prokuratury, kancelarie adwokackie, radcowskie i komornicze. Na liście tej Uczelnia nie wskazuje jednak działów prawnych przedsiębiorstw oraz urzędów administracji publicznej, co jest niezrozumiałe w kontekście przedstawionej koncepcji kształcenia zakładającej kształcenie również na potrzeby przedsiębiorstw działających na płaszczyźnie handlu międzynarodowego. Liczba i charakter działalności instytucji wpisują się charakterystykę programu studiów. Uczelnia zapewnia studentom wystarczającą liczbę miejsc odbywania praktyki. Student ma również możliwość realizacji praktyki w podmiocie wybranym przez siebie samodzielnie. W takim wypadku, zobowiązany jest on do przedstawienia opiekunowi praktyk umowy w sprawie realizacji praktyki. Sylabus praktyki stanowi załącznik do umowy. Praktykodawca ma więc możliwość zapoznania się z efektami uczenia się, a składając podpis na umowie potwierdza, że student będzie mógł uzyskać te efekty.

Uczelnia stosuje ustandaryzowane wzory dokumentów dotyczących realizacji praktyk w postaci: umowy o praktykę, zawieranej w przypadku braku stałej umowy oraz dziennika praktyk. Każdy z wymienionych dokumentów zawiera w swej treści odniesienie do efektów uczenia się przypisanych do zajęć, które student powinien uzyskać. Instytucja przyjmująca studenta na praktykę ma więc możliwość zweryfikowania czy jest w stanie zapewnić studentowi uzyskanie tych efektów. W dzienniku praktyk przewidziano potwierdzenie przez zakładowego opiekuna praktyk uzyskania przez studenta zakładanych efektów uczenia się.

Sposób weryfikacji i oceny osiągnięcia efektów uczenia się zakładanych dla praktyk określony został w Regulaminie praktyk oraz w sylabusie. Zgodnie z założeniami, zaliczenie to dokonywane jest przez opiekuna praktyk, na podstawie wypełnionego dzienniczka praktyk, w którego treści przewidziano konieczność sformułowania opinii o praktykancie. Student w dzienniczku zobowiązany jest opisać zrealizowane zadania. Wzór dzienniczka praktyk przewiduje możliwość wskazania przez studenta uwag, obserwacji czy wniosków dotyczących przebiegu praktyki, co umożliwia Uczelni ocenę jakości realizacji praktyk w danej instytucji.

Zaliczenie dokonywane jest przez opiekuna praktyk na wniosek studenta. Uczelnia nie dopuszcza do zaliczania praktyki na podstawie byłego zatrudnienia lub na podstawie prowadzonej w przeszłości działalności gospodarczej. Akceptuje natomiast możliwość realizacji praktyk w aktualnym miejscu zatrudnienia studenta, o ile jest on w stanie uzyskać w nim zakładane efekty uczenia się.

Uczelnia prowadzi hospitację praktyk i dokonuje wrywkowej kontroli realizowania praktyk przez studentów, co pozytywnie wpływa na motywowanie studentów do rzeczywistego wywiązywania się z obowiązków związanych z praktykami. Czynności te wykonują opiekunowie praktyk. Dodatkowo, każdy nowy podmiot, z którym Uczelnia zawiera porozumienie w sprawie stałego kierowania studentów na praktyki, podlega weryfikacji przez opiekuna praktyk.

Uczelnia wykazała, że sylabus praktyki został ustalony przy współpracy z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. Sylabus praktyki, osoby sprawujące nadzór nad praktykami z ramienia Uczelni, realizacja praktyk, efekty uczenia się osiągane na praktykach podlegają systematycznej ocenie w ramach procesu doskonalenia programu studiów z udziałem przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego oraz studentów. Weryfikacji podlega lista podmiotów współpracujących z Uczelnią w zakresie praktyk zawodowych. W procesie tym, uwzględniane są również opinie studentów przedstawiane w dzienniczkach praktyk.

Rozplanowanie zajęć umożliwia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się. Zajęcia dla studentów stacjonarnych odbywają się w dni powszednie, dla studentów niestacjonarnych zajęcia rozplanowane są w 10 do 12 trydniowych zjazdach (piątek, sobota, niedziela), poświęconych na realizację zajęć z planu studiów. Dotyczy to wszystkich grup zajęć. Zajęcia oraz konsultacje odbywające się w bezpośrednim kontakcie z prowadzącymi, odbywać się mogą w godzinach od 8:00 do 20:00. Dla zwiększenia efektywności uczenia się oraz zachowania higieny pracy, wykłady planowane są najczęściej w godzinach rannych, natomiast ćwiczenia i konsultacje w godzinach popołudniowych. Część zajęć prowadzona jest poprzez formy kształcenia na odległość. Ćwiczenia planowane są w blokach dwugodzinnych (2x45 min.), wykłady w blokach czterogodzinnych (4x45 min.), z przerwami między blokami dwugodzinnymi oraz 40 minutową przerwą obiadową. Przy planowaniu zajęć uwzględnia się efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na udział w zajęciach, samodzielne uczenie się oraz weryfikację efektów uczenia się i udzielenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych efektach. Zajęcia rozplanowane są w taki sposób, aby umożliwić

studentom ich realizację zgodnie z higieną nauczania. Plan zajęć umożliwia studentom efektywne uczestniczenie w zajęciach, swobodne przechodzenie z zajęć na zajęcia, przerwy oraz czas na samodzielne uczenie się. Liczebność grup ćwiczeniowych i seminaryjnych pozwala na efektywną realizację celów studiów. Czas przewidziany na sesje egzaminacyjne jest wystarczający do zweryfikowania osiągniętych przez studentów efektów uczenia się, a czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się umożliwia ich weryfikację oraz dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych efektach.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Zarówno program studiów jak i jego realizacja umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się oraz uzyskanie wymaganych kompetencji na poziomie studiów jednolitych magisterskich o profilu ogólnoakademickim. Treści programowe na ocenianym kierunku są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają wiedzę i jej zastosowanie w zakresie dyscypliny, do której kierunek prawo został przyporządkowany. Są także kompleksowe i specyficzne dla zajęć kształtujących program studiów i zapewniają uzyskanie wszystkich zakładanych efektów uczenia się. Czas trwania studiów oraz nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów, jak również nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć są poprawnie oszacowane i zapewniają osiągnięcie przez studentów wszystkich zakładanych efektów uczenia się. Program studiów obejmuje zajęcia związane z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w zakresie nauk prawnych. Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów określona w programie studiów łącznie oraz dla poszczególnych zajęć została oszacowana prawidłowo i zapewnia osiągnięcie przez studentów wszystkich efektów uczenia się. Sekwencja zajęć, a także dobór form zajęć i proporcje liczby godzin zajęć realizowanych w poszczególnych formach, zapewniają osiągnięcie przez studentów wszystkich efektów uczenia się. Przyjęty harmonogram realizacji programu studiów umożliwia studentom wybór odpowiedniej liczby zajęć, dzięki czemu mają oni możliwość elastycznego kształtowania własnej ścieżki kształcenia. Stosowane metody kształcenia są różnorodne i specyficzne. Są także zorientowane na studenta. Metody kształcenia zasadniczo motywują studentów do aktywnego udziału w procesie kształcenia oraz umożliwiają osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się; konieczne jest natomiast zapewnienie większej interakcji na zajęciach o charakterze ćwiczeniowym i konwersatoryjnym, zwłaszcza prowadzonych online.

Metody kształcenia zapewniają ponadto udział w działalności naukowej w zakresie dyscypliny nauki prawne, do której kierunek jest przyporządkowany. Przyjęte metody kształcenia umożliwiają także uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania języka obcego na poziomie B2+ wymaganym przepisami prawa. Umożliwiają także dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnościami.

Treści programowe określone dla praktyki, ich wymiar, a także umiejscowienie praktyk w harmonogramie realizacji programu studiów, jak również dobór miejsc odbywania praktyk, zapewniają możliwość osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się. Ocena osiągnięcia efektów

uczenia się dokonywana przez opiekuna praktyk ma charakter kompleksowy i odnosi się do każdego z zakładanych efektów uczenia się. Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje opiekuna praktyk umożliwiają prawidłową realizację praktyk. Specyfika miejsc odbywania praktyk jest zgodna z potrzebami procesu nauczania i uczenia się i umożliwia osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się oraz prawidłową realizację praktyk. Organizacja praktyk i nadzór nad ich realizacją odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte i opublikowane zasady. Realizacja praktyk, efekty uczenia się osiągane na praktykach podlegają systematycznej ocenie w ramach procesu doskonalenia programu studiów z udziałem przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego oraz studentów. Harmonogram zajęć umożliwia studentom efektywne uczestniczenie w zajęciach, swobodne przechodzenie z zajęć na zajęcia, przerwy oraz czas na samodzielne uczenie się. Czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się umożliwia weryfikację wszystkich efektów uczenia się oraz dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych efektach.

W odniesieniu do programu studiów została zdiagnozowana następująca nieprawidłowość, która stanowi przesłankę do proponowanej oceny spełnienia kryterium 2:

1. Uznanie konsultacji za jedną z planowanych form zajęć w ramach poszczególnych zajęć, mimo iż w sylabusie żadnego z przedmiotów ujętych w harmonogramie realizacji programu studiów nie jest określona ich wyodrębniona tematyka, zakładane efekty uczenia się, sposoby ich osiągania oraz weryfikacji.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Zaleca się, w przypadku wyodrębnienia konsultacji jako osobnej formy zajęć, wskazanie liczby punktów ECTS, efektów uczenia się, treści programowych, sposobów weryfikacji i oceny efektów uczenia się przypisanych do tej formy.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Zasady przyjęcia na studia na kierunku prawo określa corocznie Senat Uczelni w formie uchwał. Są one podawane do publicznej wiadomości na stronie internetowej Uczelni oraz w Biuletynie Informacji Publicznej. Warunki są przejrzyste, zapewniają równość kandydatów w dostępie do studiowania. Zapewnia to internetowy system rejestracji i wprowadzania oraz opracowywania danych, porównywalne przeliczniki punktowe na podstawie przedstawionych przez kandydatów wyników egzaminu dojrzałości lub egzaminu maturalnego. Do postępowania rekrutacyjnego w przypadku ubiegania się o przyjęcie na jednolite studia magisterskie dopuszczeni zostają kandydaci, którzy: 1) dokonają rejestracji w systemie rekrutacji internetowej, 2) zaakceptują warunki rekrutacji, 3) w Dziekanacie Uczelni złożą osobiście lub za pośrednictwem poczty wymagane dokumenty, 4) uiszczą wpisowe i pierwszą ratę czesnego oraz dostarczą potwierdzenie wpłaty. Kandydaci na studia na kierunku prawo przyjmowani są w ramach limitu miejsc w postępowaniu kwalifikacyjnym (odrębnie dla stacjonarnej i niestacjonarnej formy studiów) po ustaleniu listy rankingowej, która jest sporządzana

na podstawie dostarczonych przez kandydatów świadectw dojrzałości. Każdemu kandydatowi, który spełnia kryteria formalne przyznane są punkty za uzyskane wyniki na świadectwie maturalnym z przedmiotów: język polski i historia. Zarówno dobór przedmiotów, jak i preferencja poziomu rozszerzonego podwyższa prawdopodobieństwo wyboru najlepszych kandydatów. Wyniki postępowania rekrutacyjnego są jawne. Na podstawie danych z rejestracji tworzone są zbiorcze listy rankingowe.

Uczelnia opracowała szczegółowe zasady uznawania efektów uczenia się uzyskanych poza studiami na wizytowanym kierunku. Zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym uczelni zagranicznej regulują postanowienia regulaminu studiów. Postanowienia te przewidują możliwość uznawania efektów uczenia się uzyskanych przez studenta podczas studiów na innym kierunku bądź innej uczelni polskiej lub zagranicznej. Warunkiem przeniesienia i uznania zajęć zaliczonych przez studenta w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej jest stwierdzenie zbieżności uzyskanych efektów uczenia się. Na wniosek studenta, po zapoznaniu się z przedstawioną przez niego dokumentacją, Dziekan podejmuje decyzję o przeniesieniu i uznaniu zajęć. W przypadku decyzji pozytywnej student otrzymuje taką liczbę punktów ECTS, jaka jest przypisana efektom uczenia się uzyskiwanym w wyniku realizacji odpowiednich przedmiotów i praktyk w Uczelni przyjmującej i opisanym w programie studiów w roku akademickim, na który student został przyjęty. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza szkolnictwem wyższym określa stosowna Uchwała Senatu. Do tej pory na ocenianym kierunku studiów tylko jedna osoba została przyjęta na studia w oparciu o tę formułę. Opracowane w Uczelni rozwiązania zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów.

Ogólne zasady dyplomowania zostały określone w regulaminie studiów oraz wewnętrznym systemie zapewnienia wysokiej jakości kształcenia przyjętym w drodze uchwały Senatu Wyższej Szkoły Humanitas. Studenci dokonują wyboru opiekuna pracy. Obszary badawcze w ramach, których mieści się tematyka prac dyplomowych są wyznaczane przez zainteresowania badawcze opiekunów pracy i są zgodne z ich dorobkiem naukowym (jest to weryfikowane przez Instytutowy Zespół ds. Jakości Kształcenia). W przypadku, gdy student planuje napisanie pracy na temat nie leżący w obszarze zainteresowań żadnego ze wskazanych promotorów, za zgodą dziekana może zaproponować promotora spoza grona nauczycieli akademickich Wyższej Szkoły Humanitas. Rozpoczynając seminarium dyplomowe student przygotowuje kartę tematu pracy dyplomowej, w której wskazuje m.in. tytuł pracy, krótki opis celów oraz przykładową literaturę, z której będzie korzystał. Karta ta zatwierdzona przez promotora, za pośrednictwem dziekanatu trafia do Instytutowego Zespołu ds. Jakości, który analizuje zgodność tematyki pracy z zainteresowaniami naukowymi promotora. W przypadku braku takiej zgodności Zespół sugeruje zmianę tematu pracy. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest zdanie egzaminów i uzyskanie zaliczeń z zajęć objętych programem studiów obowiązującym dla rocznika, w którym student kończy studia. Procedurę kończy egzamin dyplomowy. Pytania na egzaminie dyplomowym umożliwiają weryfikację efektów uczenia się z zakresu wiedzy zdobytej w czasie studiów. Zostało to potwierdzone analizą treści prac dyplomowych i pytań stawianych studentom w czasie studiów. Ogólnie zasady i procedury dyplomowania są trafne, w wystarczającym stopniu specyficzne dla kierunku prawo i zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów.

Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się dla kierunku prawo w formie stacjonarnej i niestacjonarnej zostały określone w programach studiów. Zawierają one opis efektów uczenia się właściwych dla danej dyscypliny naukowej oraz opis procesu prowadzącego do uzyskania tych efektów wraz przypisanymi do poszczególnych zajęć punktami ECTS. Metody sprawdzenia i oceniania efektów uczenia się są dostosowane do programu i przedstawione w sylabusach zajęć:

- w zakresie wiedzy prowadzący najczęściej stosują egzaminy pisemne lub ustne, przy czym student ma możliwość przedyskutowania popełnionych błędów; na niektórych konwersatoriach, laboratoriach czy ćwiczeniach w trakcie semestru studenci piszą krótkie sprawdziany z wiedzy potrzebnej na danym etapie zdobywania umiejętności;
- w zakresie umiejętności sprawdzenie efektów ma najczęściej postać kolokwium pisemnych z zadaniami otwartymi lub sporadycznie w formie testu; niejednokrotnie obowiązkowe jest wykonanie projektu, wygłoszenie referatu lub napisanie eseju; aktywność na zajęciach ma znaczący wpływ na końcową ocenę uzyskania efektów w zakresie wiedzy i umiejętności, co jest wyraźnie zaznaczone w sylabusach;
- w zakresie kompetencji społecznych praktykuje się metody oceniania udziału w dyskusjach, referowania zagadnień przedmiotowych, pracę zespołową przy projektach i prezentacjach, ogólne zaangażowanie w samorozwój;
- kompetencje językowe sprawdzane są poprzez: kolokwia, dyskusje, analizę i interpretację tekstów źródłowych, indywidualne projekty studenckie (np. tłumaczenie tekstu z języka obcego - w tym prawnego, prezentacje).

Metody oceniania odnoszące się do działalności naukowej, np.:

- seminarium magisterskie: dyskusja na temat opracowywanych zagadnień w ramach pracy dyplomowej, identyfikacja problemów, referowanie tematu na podstawie prac naukowych.

W ramach rozwiązań wyjątkowych związanych z sytuacją pandemiczną wprowadzono metody sprawdzania osiągnięcia stopnia osiągnięcia efektów uczenia się dostosowane do sytuacji (z wykorzystaniem platform informatycznych). W założeniu te rozwiązania mają być jak najbardziej zbliżone do normalnych metod i zasad weryfikacji efektów uczenia się.

Stosowane w praktyce formy weryfikacji efektów uczenia się są dobrze dostosowane do specyfiki kierunku i profilu kształcenia. Umożliwiają one równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji oceniania efektów uczenia się. Stopień trudności egzaminów i zaliczeń przeprowadzanych za pośrednictwem platform internetowych (Moodle i Click Meeting) jest zróżnicowany (stosowane są nie tylko pytania z jedną poprawną odpowiedzią, ale także kilkoma poprawnymi odpowiedziami, pytania otwarte i wymagające uzupełnień). Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się stosowane w procesie nauczania i uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość gwarantują identyfikację studenta i bezpieczeństwo danych dotyczących studentów. Stosowane są platformy Moodle i ClickMeeting, które dobrze sprawdzają się w sytuacji pandemicznej i gwarantują weryfikację efektów uczenia się na niezbędnym poziomie.

Przewidziane oraz stosowane rozwiązania uwzględniają adaptowanie metod i organizacji sprawdzania efektów uczenia się do potrzeb studentów z niepełnosprawnością. Stosowane są odpowiednie urządzenia techniczne umożliwiające sprawdzanie stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów niepełnosprawnych, istnieją także możliwości zmiany terminu/miejsca/formy egzaminu/zaliczenia. Stosowane procedury i metody zapewniają bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen.

W przypadku zaistnienia sytuacji konfliktowych student ma prawo zgłosić się do nauczyciela akademickiego, w celu rozwiązania wątpliwości. W sytuacjach szczególnie trudnych, student może wystąpić z prośbą o egzamin komisyjny, który pozwala na weryfikację efektów uczenia się przed komisją egzaminacyjną, która wystawia końcową ocenę. Za czyny uchybiające godności studenta, np. popełnienie przez studenta plagiatu, student ponosi odpowiedzialność dyscyplinarną.

Przyjęte rozwiązania określają zasady przekazywania studentom informacji zwrotnej dotyczącej stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na każdym etapie studiów oraz na ich zakończenie (studenci są niezwłocznie informowani przez osoby odpowiedzialne za ocenę stopnia osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się o uzyskanych ocenach oraz popełnionych błędach). Uczelnia opracowała niezbędne procedury i wdrożyła właściwe rozwiązania instytucjonalne związane z ewentualnymi konfliktami oraz nieetycznymi zachowaniami w kontekście weryfikacji zakładanych efektów uczenia się (komisje dyscyplinarne, komisje antymobbingowe, rzecznik dyscyplinarny).

Efekty uczenia się osiągnięte przez studentów są uwidocznione w postaci prac etapowych i egzaminacyjnych oraz ich wyników, projektów, prac dyplomowych. Rodzaj, forma, tematyka i metodyka prac egzaminacyjnych, etapowych a także prac dyplomowych oraz stawianych im wymagań są dostosowane do poziomu i profilu, efektów uczenia się oraz dyscypliny, do której kierunek jest przyporządkowany. Analiza prac etapowych prowadzi do stwierdzenia, że stosowane metody weryfikacji efektów zapewniają skuteczną weryfikację i ocenę stopnia osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się. Tematy egzaminacyjne były na właściwym poziomie trudności, a weryfikacja efektów uczenia się była przeprowadzana zgodnie z sylabusami zajęć. Na podstawie przeanalizowanych prac etapowych uzyskano potwierdzenie osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Zakładane metody weryfikacji miały charakter obiektywny, bezstronny i pozwalały na rzetelną ocenę poziomu osiągnięcia efektów uczenia się.

Prace dyplomowe odpowiadają koncepcji kształcenia i sformułowanym na kierunku zasadom dyplomowania. Ocena wybranych losowo prac dyplomowych pokazuje, że dyplomanci mają zarówno wiedzę, jak i praktyczne umiejętności na wysokim poziomie. Oceny wystawione przez opiekuna i recenzenta są zasadne. Stwierdzono trafność doboru tematyki prac dyplomowych, zgodność z efektami uczenia się dla ocenianego kierunku studiów, zgodność treści i struktury pracy z tematem, poprawność stosowanych metod, poprawność terminologiczną oraz językowo-stylistyczną. Dobór piśmiennictwa wykorzystanego w pracach był właściwy. Oceniane prace dyplomowe wskazują na osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się.

Potwierdzeniem kompetencji i osiągnięć studentów w obszarach działalności zawodowej są publikacje fachowe i aktywne uczestnictwo w konferencjach naukowych. Studenci są angażowani w pisanie artykułów do czasopism naukowych lub rozdziałów w monografiach wspólnie z nauczycielami akademickimi. Studenci są zatem autorami/współautorami publikacji naukowych wygłaszają referaty, publikują fragmenty przygotowywanych przez siebie prac dyplomowych, czyli posiadają osiągnięcia naukowe w dyscyplinie, do której kierunek jest przyporządkowany (nauki prawne).

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zasady rekrutacji na Uczelnię są właściwe i zgodne ze specyfiką kierunku prawo. Procedury uznawania efektów uczenia się zdobyte poza studiami na ocenianym kierunku, a także warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni zostały opracowane i zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się. Procedury dyplomowania oraz weryfikacji osiągania efektów uczenia się są zgodne z profilem i specyfiką kształcenia na ocenianym kierunku. System weryfikacji umożliwia weryfikację wszystkich zakładanych efektów uczenia się - są one uwidocznione w postaci prac etapowych i dyplomowych. Forma, tematyka i poziom prac są właściwe. Uczelnia we właściwej formie i stopniu włącza studentów w działalność naukową. Również metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się stosowane w procesie nauczania i uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (stosowane przede wszystkim w związku z sytuacją pandemiczną) są właściwie dostosowane do profilu oraz koncepcji kształcenia na wizytowanym kierunku.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku prowadzi 28 nauczycieli akademickich, w tym 2 profesorów, 8 doktorów habilitowanych, 10 doktorów i 8 magistrów) oraz lektorzy języków obcych, a także 19 osób w oparciu o umowę cywilnoprawną, w tym przedstawiciele zawodów prawniczych – praktycy ze znaczącym doświadczeniem zawodowym.

Struktura kwalifikacji kadry (posiadane tytuły i stopnie naukowe, tytuły zawodowe oraz dorobek i doświadczenie zawodowe) umożliwiają prawidłową obsadę i realizację zajęć. Nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia w ramach modułów kierunkowych, do czego uprawnia ich posiadany dorobek naukowy, reprezentują m.in. takie dyscypliny naukowe, jak: nauki prawne (dyscyplina dominująca), nauki o polityce i administracji, nauki o komunikacji społecznej i mediach, nauki o bezpieczeństwie. Nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku posiadają dorobek naukowy i doświadczenie zawodowe w dyscyplinie naukowej, do której kierunek został przyporządkowany. Dorobek ten wpisuje się w zakres założonych efektów uczenia się, co umożliwia prawidłową realizację prowadzonych zajęć ujętych w programie studiów oraz pełne osiągnięcie przez studentów zakładanych celów i efektów uczenia się, w tym nabywanie kompetencji badawczych. W ocenie dorobku naukowego kadry podkreślić należy różnorodność i szeroki zakres prowadzonych przez nich badań, w tym z zakresu dyscypliny, do której odnoszą się efekty uczenia się. Badania te dotyczą m.in. problematyki roli czynnika społecznego w funkcjonowaniu wymiaru sprawiedliwości, zagadnień związanych z prawem administracyjnym i funkcjonowaniem administracji publicznej, problematyki teorii państwa i prawa, zagadnień prawa prywatnego, wśród których znajdują się kwestie ochrony dziedzictwa narodowego, a także zagadnień proceduralnych obejmujących m.in. problematykę roli

czynnika społecznego w funkcjonowaniu wymiaru sprawiedliwości. Wyniki prowadzonych badań znajdują odzwierciedlenie w treściach programowych oraz specyfice efektów uczenia się przypisanych do zajęć. Dla przykładu – realizacja przez Uczelnię i zatrudnionych w niej nauczycieli akademickich projektu badawczego poświęconego ławnikom i sędziom pokoju zaowocowała wprowadzeniem do programu studiów autorskiego przedmiotu pt. „Czynnik społeczny w wymiarze sprawiedliwości”, którego program nauczania oparty został w większości na wynikach badań zrealizowanych w Uczelni.

W okresie ostatnich 2 lat nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku byli autorami lub współautorami około 70 publikacji naukowych, w tym monografii, artykułów naukowych i rozdziałów w pracach zbiorowych. Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku prawo publikują nie tylko w czasopiśmie naukowym, którego wydawcą jest uczelnia („Roczniki Administracji i Prawa” – 20 punktów MEiN), ale także w innych, wiodących krajowych czasopismach prawniczych, takich jak: Przegląd Sejmowy, Ruch Prawniczy Ekonomiczny i Socjologiczny, Państwo i Prawo, Prokuratura i Prawo, Przegląd Prawa Publicznego.

Część nauczycieli akademickich posiada doświadczenie zawodowe zdobyte poza Uczelnią. Prowadzą lub prowadzili oni własną działalność prawniczą (kancelarie adwokackie, kancelarie rady prawnego) lub są albo byli zatrudnieni w sądownictwie, organach ścigania, administracji publicznej i działach prawnych przedsiębiorstw. Tytułem przykładu można tu wskazać nauczyciela akademickiego, który w latach 2016–2017 pełnił funkcję Komendanta Wojewódzkiego Policji w Krakowie, w latach 2017–2018 był Szefem Biura Ochrony Rządu, następnie komendantem Służby Ochrony Państwa (2018–2019), a obecnie pełni funkcję Pełnomocnika Wojewody Śląskiego do spraw Realizacji Narodowego Programu Szczepień przeciw COVID–19.

Osiągnięcia dydaktyczne pracowników prowadzących zajęcia na kierunku prawo to m.in.: realizacja autorskich projektów edukacyjnych (np. projekt edukacji prawnej dla ławników sądów powszechnych), opracowanie materiałów dydaktycznych dla studentów udostępnianych podczas zajęć, działalność popularyzatorska (np. organizacja wykładów otwartych z zakresu prawa międzynarodowego publicznego dla uczniów szkół średnich z terenu Śląska i Zagłębia Dąbrowskiego, prowadzenie poradnictwa obywatelskiego w ramach Poradni Prawa Akademickiego Wyższej Szkoły Humanitas).

Na kierunku prawo studiuje 327 studentów, z czego 18 kształci się na studiach stacjonarnych, a 309 na studiach niestacjonarnych. Kadra prowadząca zajęcia z modułów kierunkowych to 21 osób, o dużym stażu akademickim oraz uznanym dorobku i doświadczeniu dydaktycznym. Daje to podstawę do stwierdzenia, że liczebność kadry prowadzącej zajęcia i jej kwalifikacje mierzone dorobkiem naukowym, zapewniają prawidłową realizację zajęć.

Kompetencje dydaktyczne kadry prowadzącej zajęcia na ocenianym kierunku wyrażają się m.in. w stosowaniu zróżnicowanych metod dydaktycznych, zorientowanych na zaangażowanie studentów w proces kształcenia (np. metoda piramidy priorytetów, metoda symulacyjna, metoda rozwiązywania kasusów oraz przygotowywania pism procesowych, metoda omawiania projektów rozstrzygnięć procesowych, metoda dyskusji, metoda instruktażu, metoda analizy tekstów normatywnych, metoda rozwiązywania problemów praktycznych w grupie dyskusyjnej), wykorzystaniu zdywersyfikowanych metod ewaluacji efektów uczenia się oraz nowych technologii dydaktycznych. W trakcie zajęć nauczyciele akademicy wykorzystują funkcjonalności platform i aplikacji (zwłaszcza programy ClickMeeting i Moodle), pozwalające na zapewnienie interaktywnego charakteru ćwiczeń i konsultacji. Podczas zajęć odbywają się dyskusje z udziałem studentów (w formie wideokonferencji oraz czatów), burze mózgów, a studenci dzieleni są na grupy rozwiązujące zadania problemowe. Uczelnia wspiera

nauczycieli w zakresie przygotowania kadry do prowadzenia dydaktyki na odległość, które obejmuje liczne szkolenia tematyczne, spotkania instruktażowe i webinaria, prowadzone zarówno przez dział IT uczelni, jak i ekspertów zewnętrznych.

Hospitacje zajęć przeprowadzone w ramach wizytacji potwierdziły, iż dobór nauczycieli do prowadzenia zajęć umożliwia prawidłową ich realizację. Prowadzący oceniane zajęcia byli do nich dobrze przygotowani, a poziom merytoryczny i metodyczny tych zajęć nie budził zastrzeżeń. Tematyka zajęć była zgodna z sylabusami zajęć, w jednym przypadku nauczyciel akademicki nie w pełni zrealizował zagadnień wskazanych w sylabusie. Wykorzystywane metody dydaktyczne były poprawne i adekwatne do realizowanych form zajęć, w jednym przypadku w trakcie zajęć wykładowca nie prezentował materiałów dydaktycznych. W innym przypadku metody dydaktyczne oraz stosowane oprogramowanie nie były dostosowane do ćwiczeniowej formy zajęć, które powinny opierać się na interakcji między prowadzącym a studentami. Rekomenduje się doskonalenie warsztatu i kompetencji dydaktycznych nauczycieli prowadzących zajęcia o różne formy aktywizujące studentów: wzbogacanie wykładów prezentacjami i materiałami multimedialnymi lub prowadzenie zajęć ćwiczeniowych w sposób interaktywny.

Obciążenie godzinowe nauczycieli akademickich umożliwia prawidłową realizację zajęć dydaktycznych oraz wypełnianie przez pracowników obowiązków naukowych i administracyjnych. Polityka przydziału obciążeń dydaktycznych przewiduje korelację zatrudnienia w poszczególnych grupach nauczycieli akademickich (pracownicy badawczy, pracownicy badawczo-dydaktyczni, pracownicy dydaktyczni) z przewidzianymi maksymalnymi obciążeniami wynikającymi z regulacji ustawowych i statutowych. Dodatkowym elementem wpływającym na wymiar ustalonego pensum jest powiązanie go z wynagrodzeniem wynikającym z umowy o pracę. Tego rodzaju metodologia ogranicza, ale nie wyklucza występowanie nadgodzin w indywidualnych przypadkach. Przydział ten odbywa się jednak z zachowaniem zasad określonych w art. 127 ust. 6-8 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. W zakończonym roku akademickim 2020/2021 na ocenianym kierunku studiów 8 nauczycieli akademickich realizowało zajęcia dydaktyczne w godzinach ponadwymiarowych, a ich średnia wynosi niespełna 40 godzin dydaktycznych.

Realizacja zajęć, w tym prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, jest na bieżąco kontrolowana. Kontrola zajęć dydaktycznych realizowanych w formule zdalnej uzależniona jest od stosowanego narzędzia kształcenia online. W przypadku wykorzystywania platformy Moodle jakość dydaktyczna przekazanych materiałów jest oceniana przez Dyrektora Instytutu (po zatwierdzeniu materiałów są one włączane do użytku na platformie e-learningowej), a elementy związane z frekwencją oraz czasem trwania zajęć są weryfikowane przy pomocy statystyk logowania (Dział IT, Dział Toku Studiów, Prorektor ds. prawnych i organizacyjnych). Gdy w procesie dydaktycznym zajęcia są prowadzone na platformie ClickMeeting wówczas zasadą jest ich rejestrowanie i gromadzenie nagrań w repozytorium, z zachowaniem wymogów związanych z ochroną dóbr osobistych. Nagrane wykłady i inne zajęcia dydaktyczne są weryfikowane pod kątem merytorycznym przez Rektora i Prorektora, a w kontekście organizacyjnym - przez Dział Kadr Uczelni. Ponadto na Uczelni przeprowadzane są regularne hospitacje zajęć zdalnych.

Analiza obsady zajęć prowadzonych na ocenianym kierunku studiów nie wykazała nieprawidłowości. Poszczególne zajęcia mają przydzielonych nauczycieli akademickich dobieranych na podstawie ich osiągnięć naukowych i badawczych oraz doświadczenia zawodowego. Dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku jest transparentny, adekwatny do potrzeb

związanych z prawidłową realizacją programu studiów. Projektowanie obsady kadrowej zajęć dydaktycznych prowadzone jest w sposób pozwalający na dostosowanie tematyki prowadzonych zajęć do kwalifikacji, doświadczeń badawczych i praktycznych oraz zainteresowań nauczycieli akademickich, wykorzystanie informacji od studentów, zebranych w ramach procedury ankietyzacji, równomierne obciążenie pracowników obowiązkami dydaktycznymi.

Uczelnia zaspokaja potrzeby szkoleniowe nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia w zakresie podnoszenia kompetencji dydaktycznych, w tym związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Biorąc pod uwagę system kształcenia zdalnego i stosowane w tym zakresie narzędzia Uczelnia zorganizowała i przeprowadziła w terminach 25.03.2020, 06.05.2020, 13.10.2021 szkolenia z obsługi platformy ClickMeeting, a w terminach 17.12.2020 i 23.02.2021 szkolenia z obsługi platformy LMS Moodle. Szkolenia były rejestrowane, dlatego osoby nieobecne mogły zapoznać się z ich treściami poprzez odtworzenie nagrania. Uczelnia organizuje w tym zakresie także stałe dyżury pracowników działu IT, którzy na bieżąco w terminach prowadzenia zajęć dydaktycznych udzielają nauczycielom akademickim indywidualnego wsparcia technicznego. Ponadto przeprowadzono szkolenie nt. funkcjonalności i możliwości monitora interaktywnego MyBoard w pracy edukacyjnej wykładowcy Humanitas.

Uczelnia na bieżąco monitoruje opinie i poziom satysfakcji nauczycieli akademickich ze stosowanych narzędzi kształcenia zdalnego, w tym zwłaszcza ich funkcjonalności w odniesieniu do potrzeb wynikających z procesu dydaktycznego. Podstawową formułą w tym zakresie jest zbieranie opinii przez Dyrektorów Instytutów i omawianie ich na cyklicznych spotkaniach władz Uczelni z Dyrektorami Instytutów oraz na posiedzeniach Senatu. Ponadto opinie nauczycieli akademickich na temat narzędzi do edukacji zdalnej są przedstawiane i analizowane na posiedzeniach uczelnianego zespołu jakości kształcenia. Wnioski wynikające z tych analiz są wykorzystywane w procesie doskonalenia kształcenia online. Jako przykłady można w tym zakresie wskazać:

- zmianę w przypadku niektórych zajęć wykorzystywanej platformy (z Moodle na ClickMeeting),
- poszerzenie dostępnych funkcjonalności platformy ClickMeeting o możliwości tworzenia grup warsztatowych w ramach spotkania z większą liczbą studentów,
- umożliwienie nauczycielom akademickim bezpłatnego udziału w konferencji szkoleniowej na temat jakości kształcenia w formie zdalnej (3.12.2020).

Polityka kadrowa realizowana w Uczelni jest zgodna z misją Uczelni, która mówi o kształceniu i wychowywaniu studentów, a także wizją, w której podkreśla się zagwarantowanie wysokiej jakości kształcenia. Uzyskiwanie kolejnych stopni w rozwoju naukowym jest ściśle związane z wynikami badań publikowanymi w znaczących czasopismach i monografiach oraz wydawnictwach, także o zasięgu międzynarodowym. Rozwój kadry jest monitorowany poprzez: oceny okresowe, system ankietowania zajęć dydaktycznych i prowadzących, system hospitacji zajęć oraz badania wewnętrzne kapitału ludzkiego Uczelni prowadzone przez Biuro Rektora.

Hospitacje zajęć dydaktycznych dotyczą wszystkich nauczycieli akademickich, realizujących zajęcia na kierunku prawo. Hospitacje prowadzą: dyrektor Instytutu, Dziekan, Prorektor i Rektor. Hospitacja zajęć dydaktycznych każdego nauczyciela akademickiego powinna być przeprowadzona co najmniej raz na dwa lata i znajduje to potwierdzenie w praktyce funkcjonowania Uczelni. Nowo zatrudnione osoby podlegają obowiązkowej hospitacji w pierwszym roku pracy. Celem hospitacji jest stwierdzanie, czy proces kształcenia i wychowania odbywa się prawidłowo i czy nauczyciel akademicki osiąga zamierzone wyniki swojej pracy, określone przez program studiów i misję uczelni. Hospitacje służą nadto likwidacji

zauważonych nieprawidłowości dydaktycznych, kształtowaniu twórczej postawy nauczyciela akademickiego wobec własnych zamierzeń i wyrabianiu umiejętności samokontroli i samooceny, wywieraniu pozytywnego wpływu na osobowość hospitowanego nauczyciela akademickiego, na jego pracę i wyniki tej pracy oraz diagnozie efektów pracy nauczyciela akademickiego w zakresie wybranych elementów procesu dydaktycznego. Znajduje to swoją podstawę normatywną w § 36 uczelnianego Wewnętrznego Systemu Zapewniania Wysokiej Jakości Kształcenia. Podczas hospitacji osoba dokonująca oceny zajęć zwraca uwagę na czynności organizacyjne i metodyczne prowadzącego zajęcia - czy jasno sformułowano temat zajęć, czy nauczyciel akademicki swobodnie operuje materiałem nauczania od strony merytorycznej, czy utrzymywane jest odpowiednie tempo zajęć, czy wykładowca oddziałuje na wszystkich studentów. Weryfikowana jest nadto postawa wykładowcy wobec studentów. Zgodnie z § 40 uczelnianego Wewnętrznego Systemu Zapewniania Wysokiej Jakości Kształcenia po zakończeniu hospitacji przeprowadza się rozmowę pohospitacyjną, która obejmuje: ustosunkowanie się hospitowanego nauczyciela akademickiego do przebiegu i efektu hospitowanych zajęć (samoanaliza i samoocena), ocenę zajęć dokonaną przez osobę hospitującą oraz udzielenie nauczycielowi akademickiemu wskazówek. Zalecenia precyzyjnie określają, co hospitowany powinien robić lub czego nie robić, aby unikać w dalszej pracy błędów czy niedociągnięć. Wnioski pohospitacyjne, wraz z syntetyczną opinią na temat zakresu zajęć, przebiegu i wyniku hospitacji, osoba dokonująca hospitacji wpisuje do karty hospitacyjnej. Z treścią karty zobowiązany jest zapoznać się nauczyciel akademicki, którego zajęcia były hospitowane. Nauczyciel akademicki poświadczając własnoręcznym podpisem na karcie hospitacyjnej, że przyjął do wiadomości treść oceny pohospitacyjnej oraz zapoznał się z wnioskami osoby oceniającej przebieg zajęć. Wypełniona i podpisana przez nauczyciela akademickiego karta hospitacyjna przekazana zostaje Rektorowi lub Prorektorowi, celem włączenia jej do dokumentacji wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia. Treść oceny pohospitacyjnej sformułowaną w karcie Rektor lub Prorektor przekazuje do wiadomości Dyrektora Instytutu oraz Dziekana Wydziału. Wyniki hospitacji zajęć dydaktycznych są wykorzystywane w okresowych ocenach pracowników i w procesie awansowania nauczycieli akademickich. Podlegają także systematycznemu przeglądowi Senatu oraz Instytutowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia.

Studenci dokonują oceny nauczyciela akademickiego za pomocą anonimowego systemu ankiet elektronicznych. Formularz ankiety stosowany w badaniu służącym ocenie pracy nauczyciela akademickiego zawiera w szczególności pytania pozwalające ocenić przygotowanie merytoryczne prowadzącego, jego umiejętności dydaktyczne i organizację zajęć. Formularz ankiety stosowany w badaniu służącym ocenie pracy pionu administracyjnego uczelni i jego poszczególnych działów zawiera z kolei pytania pozwalające ocenić dostępność danego działu dla studentów, poziom kompetencji jego pracowników oraz poziom życzliwości i otwartości na studenta i jego potrzeby. Wyniki oceny są przedstawiane i omawiane podczas zebrań Instytutowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia oraz Senatu Uczelni. W przypadku niskich ocen przeprowadzana jest rozmowa z pracownikiem, w celu opracowania działań naprawczych. Każdy pracownik ma dostęp do wyników swoich ankiet. Niska ocena uzyskana przez nauczyciela akademickiego w ankiecie stanowi punkt wyjścia do rozmowy wyjaśniającej, którą przeprowadza Dyrektor Instytutu. Ponowna niska ocena nauczyciela akademickiego stanowi punkt wyjścia do rozmowy ocenianego nauczyciela z Dziekanem lub Rektorem. W następstwie rozmowy nauczyciel akademicki przygotowuje pisemny plan działań, mających pomóc mu w osiągnięciu lepszych efektów nauczania. Brak efektywności w realizacji planu naprawczego, potwierdzony kolejną niską oceną studentów, może być podstawą do rozwiązania stosunku pracy z nauczycielem akademickim. W wyniku rekomendacji studentów wyrażonych

w ankietach ewaluacyjnych w kilku przypadkach nastąpiła zmiana prowadzącego: *prawo nowych technologii, wstęp do prawoznawstwa, postępowanie cywilne*.

Każdy nauczyciel akademicki podlega okresowej ocenie, prowadzonej co najmniej raz na cztery lata, która obejmuje trzy obszary: działalność dydaktyczną, działalność naukową i działalność organizacyjną. W obszarze dydaktycznym uwzględniany jest wynik oceny nauczyciela akademickiego dokonywanej przez studentów w zakresie dydaktyki, a także hospitacji. Cykliczny charakter oceny okresowej, a także oceny działalności dydaktycznej ze strony studentów umożliwia monitorowanie rozwoju poszczególnych nauczycieli akademickich. Wnioski płynące z tego procesu są wykorzystywane w procesie fluktuacji kadry oraz przydziału obowiązków na poszczególne lata akademickie, zwłaszcza w kontekście obciążeń dydaktycznych.

Na ocenianym kierunku przeprowadzane są regularnie przeglądy oraz ocena kadry badawczo-dydaktycznej i dydaktycznej, uwzględniająca osiągnięcia naukowe, dydaktyczne i organizacyjne, a wnioski z tych ocen mają wpływ m.in. na przedłużenie zatrudnienia, poparcia wniosku pracownika o uruchomienie postępowania w sprawie uzyskania stopnia lub tytułu naukowego.

Zasady awansu na poszczególne stanowiska nauczycieli akademickich, a także zatrudnienia w poszczególnych grupach nauczycieli akademickich (pracownicy badawczy, pracownicy badawczo-dydaktyczni, pracownicy dydaktyczni) powiązane są z rygorami selekcyjnymi, przewidzianymi w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz w statucie. Dotyczą one przede wszystkim posiadanego tytułu zawodowego albo stopnia lub tytułu naukowego, a w przypadku grup nauczycieli akademickich także aktywność badawcza. Zatrudnieni nauczyciele akademicy posiadają pełną wiedzę w tym zakresie o czym świadczą liczne w ostatnich latach awanse na wyższe stanowiska w obrębie określonej grupy albo zmiany w tym zakresie.

Awanse naukowe kadry kierunku w latach 2017-2021 to: jeden stopień naukowy doktora, trzy stopnie naukowe doktora habilitowanego.

Zasadniczym sposobem podnoszenia kwalifikacji kadry jest udział w realizacji projektów naukowo-badawczych oraz projektów dydaktycznych i rozwojowych, w tym dofinansowanych z funduszy Unii Europejskiej. Tytułem przykładu – dzięki realizacji przez uczelnię projekt pn. „Innowacyjne kształcenie w Wyższej Szkole Humanitas” (projekt realizowany w ramach dotacji Narodowego Centrum Badań i Rozwoju) nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku prawo uczestniczyli w szkoleniach z zakresu innowacyjnych technik nauczania, takich jak myślenie wizualne i *design thinking*.

Jednym ze sposobów podnoszenia kwalifikacji jest również organizacja wyjazdów zagranicznych i krajowych, w tym na konferencje naukowe, kursy szkoleniowe i wizyty studyjne, które finansowane są ze środków statutowych uczelni. Kadra uczestniczyła m.in. w wizycie studyjnej na Uniwersytecie we Florencji, której celem był rozwój kompetencji dydaktycznych poprzez udział w seminarium z zakresu innowacyjnego kształcenia, jak również w spotkaniach międzynarodowego zespołu eksperckiego z Uniwersytetu Komeńskiego w Bratysławie, które obejmowały wspólne prace nad doskonaleniem programu studiów na kierunku prawo oraz wypracowaniem innowacyjnych metod kształcenia opartych na analizie tekstów normatywnych.

W ramach przyjętego systemu motywacyjnego adresowanego do nauczycieli akademickich Uczelnia dofinansowuje koszty przewodów doktorskich i habilitacyjnych, realizuje program stypendiów naukowych z tytułu działalności publikacyjno-konferencyjnej, organizuje w kompleksowy sposób, w tym w wymiarze finansowym, wyjazdy zagraniczne, finansuje albo dofinansowuje publikacje

w wysoko punktowanych czasopismach i wydawnictwach, finansuje albo dofinansowuje tłumaczenie tekstów naukowych na język obcy, finansuje albo dofinansowuje aktywny udział w konferencjach naukowych; ułatwia proces badań naukowych w partnerskich instytucjach. Ponadto Uczelnia stosuje następujące instrumenty motywacyjne: opiekę medyczną, w tym prywatne usługi medyczne, ubezpieczenia pracowników, bony/talony świąteczne, komputer do pracy poza miejscem zatrudnienia, wycieczki motywacyjno-integracyjne, lekcje języka obcego.

Realizowana polityka kadrowa obejmuje zasady rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, jak również wszelkich form dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie oraz formy pomocy ofiarom. Przypadki dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry nauczycielskiej są zgłaszane bezpośrednim przełożonym, tj. dyrektorowi Instytutu lub bezpośrednio władzom dziekańskim. Ponadto na Uczelni działa także uczelniana komisja dyscyplinarna oraz Poradnia Prawa Akademickiego, która udziela bezpłatnej pomocy prawnej studentom i nauczycielom akademickim, w przypadku podejrzenia dyskryminacji, mobbingu, staffingu lub innych zjawisk patologicznych.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Stwierdzono prawidłowość obsady zajęć dydaktycznych, zgodność dorobku naukowego i kompetencji dydaktycznych nauczycieli akademickich z efektami uczenia się oraz dyscypliną nauki prawne, z którą efekty te są powiązane.

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ciągłego rozwoju.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Zajęcia na ocenianym kierunku odbywają się w budynku należącym do Wyższej Szkoły Humanitas. Studenci kierunku prawo realizując zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku wykorzystują zasoby dydaktyczne Uczelni:

- aulę im. Czesława Kupisiewicza o pojemności 249 miejsc siedzących, wyposażona w ekran automatyczny, rzutnik multimedialny HD i zestaw nagłośnienia wiszącego oraz klimatyzację,
- cztery sale wykładowe – każda o pojemności 90 miejsc siedzących, wyposażone w ekran i rzutnik multimedialny i nagłośnienie, monitor multimedialny,
- dwanaście sal ćwiczeniowych, w tym osiem klimatyzowanych,
- laboratorium językowe z wyposażeniem w nowoczesny system komunikacji, wykładowca – student, kabinę translatorską – umożliwiającą symulację tłumaczeń na żywo oraz sprzęt multimedialny,
- salę rozpraw – studenci kierunku prawo, korzystają z profesjonalnie przygotowanej przestrzeni symulującej salę sądową,
- trzy laboratoria komputerowe wyposażone łącznie w 80 komputerów.

Dodatkowo do dyspozycji studentów i wykładowców WSH przygotowane jest: 40 miejsc noclegowych w mieszkaniach akademickich w bezpośrednim sąsiedztwie Uczelni, parking, wyłącznie dla studentów i wykładowców WSH, mieszczący 400 pojazdów, strefa studenta – zewnętrzne miejsce do wypoczynku podczas przerwy w zajęciach, Letnia Strefa Humanitas – ogrodzone, wypełnione zielenią miejsce, w którym można skorzystać z ławek, koców, hamaków, leżaków, w czasie przerw między zajęciami.

Oprócz bazy lokalowej, która jest w pełni własnością Uczelni, dla potrzeb dydaktycznych wynajmowane są pomieszczenia w Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Sosnowcu w bezpośrednim sąsiedztwie uczelni: aula wykładowa, 2 sale gimnastyczne, basen, 23 sale ćwiczeniowe.

Aule oraz sale ćwiczeniowe w tym pracownie językowe wyposażone są w sprzęt komputerowy: nagłośnienie, komputery i rzutniki multimedialne a także w tablice interaktywne. Tablica interaktywna Interwrite Board połączona jest w jeden system z komputerem i projektorem, co umożliwia przeszukiwanie i odtwarzanie zasobów sieciowych, przedstawianie prezentacji oraz odbywanie podróży wirtualnej. Ponadto pracownia językowa pozwala na to, aby każdy student pracował na swoim stanowisku wyposażonym w słuchawki i mikrofon, dzięki którym możliwa jest swobodna praca w grupach i parach, a sterujący pulpitem nauczyciel akademicki może słyszeć studentów pracujących w grupach. Pracownie komputerowe wyposażone są w nowoczesny sprzęt, dzięki czemu studenci mogą pracować na najnowszym oprogramowaniu. Studenci, w ramach zajęć z wychowania fizycznego mają możliwość skorzystania z zajęć na basenie, siłowni, czy w sali tenisa stołowego oraz ogólnych zajęć w sali gimnastycznej.

Wyposażenie techniczne pomieszczeń, pomoce i środki dydaktyczne są właściwe, specjalistyczne oprogramowanie sprawne, a posiadane zasoby są analizowane, uzupełniane i poddawane bieżącym przeglądom. Powyższe zapewnia prawidłową realizację zajęć.

Liczba, wielkość i wyposażenie techniczne pomieszczeń, a także liczba stanowisk badawczych, komputerowych, licencji na specjalistyczne oprogramowanie jest dostosowana do liczby studentów oraz liczebności grup, umożliwiając samodzielne wykonywanie czynności badawczych przez studentów. Wykłady organizowane są dla grup nieprzekraczających 100 studentów; konwersatoria do 35 osób, ćwiczenia organizowane są w grupach do 25 osób, grupa językowa do 20 studentów, warsztaty do 15 osób, laboratoria komputerowe do 20 osób, grupa seminaryjna do 20 studentów. Projekty wykonywane są w grupach 2-3 osobowych lub indywidualnie. Laboratoria komputerowe

składają się z 4 pracowni informatycznych wyposażonych w komputery stacjonarne i przenośne łącznie 48 stacji roboczych + 18 komputerów przenośnych (CPU Intel i5, 8GB RAM MS Windows 10, pakiet MS Office 365 Professional, każdy z dostępem do Internetu). Pracownice komputerowe dysponują sprzętem i oprogramowaniem dla studentów – umożliwiając korzystanie z ich zasobów poza godzinami zajęć. Na terenie budynku głównego Wyższej Szkoły Humanitas i w jego najbliższym sąsiedztwie (parking) można korzystać z bezprzewodowej uczelnianej sieci WiFi. Wszystkie komputery na terenie Uczelni pracują w środowisku sieciowym, posiadają dostęp do Internetu szerokopasmowego GOW 200 Mbps. Dostęp do sieci zabezpieczony jest zaporą internetową Firewall Zywall. Studenci mogą korzystać z oprogramowania pakietu MS Office oraz programu do analizy statystycznej SPSS Statistics.

Infrastruktura informatyczna w Wyższej Szkole Humanitas umożliwia zarówno studentom jak i pracownikom dostęp do aktualnych danych informacyjnych za pośrednictwem technologii informacyjno-komunikacyjnej. Podstawowym systemem wymiany informacji ze studentami jest system uczelnia.XP, który jest zbiorem programów organizujących i wspomagających administracyjną stronę kształcenia studentów, organizacji zajęć, kontrolę płatności, rekrutację studentów.

W związku z pandemią COVID-19 i przeniesieniem kształcenia do środowiska wirtualnego Uczelnia wyposażała pomieszczenia w kamery streamingowe, możliwość korzystania z sal dydaktycznych w WSH przez dydaktyków w celu prowadzenia zajęć online (niektórzy korzystali z tego rozwiązania z uwagi na lepszą przepustowość uczelnianego łącza internetowego). Uczelnia realizuje zajęcia kształcenia na odległość z wykorzystaniem platformy e-learningowej LMS Moodle w formie asynchronicznej gdzie są realizowane min. Kurs BHP oraz szkolenie biblioteczne. Do kształcenia synchronicznego uczelnia wykorzystuje platformę ClickMeeting. Zajęcia na platformie ClickMeeting są realizowane w formule spotkań webinarowych gdzie student ma bezpośredni kontakt z wykładownicą z wykorzystaniem strumieniowania audio i wideo. Równoległe z platformą ClickMeeting jest wykorzystywany zoom czyli oprogramowanie do wideokonferencji również w trybie pracy synchronicznej. Większość zajęć jest nagrywana i udostępniana studentom na dedykowanym repozytorium, do którego w sposób autoryzowany mają dostęp tylko wyznaczone grupy studentów. Uczelnia realizuje asynchroniczne formy kształcenia w uzupełnieniu o formy synchroniczne w formule komplementarnej b-learning. W ostatnim roku akademicki zostały zaimplementowane otwarte kursy elearningowe na platformie navoica gdzie studenci WSH mogą korzystać nie tylko z zasobów edukacyjnych WSH ale i innych uczelni w ramach poszerzania i pogłębiania wiedzy jak i podnoszeniu kwalifikacji zgodnie z lifelong learning. W realizacji nauki zdalnej w trybie asynchronicznym Uczelnia wykorzystuje platformę posiadającą budowę modułową Moodle - system klasy LMS (Learning Management System). Korzystanie z zasobów platformy nie wymaga od użytkowników (studentów, wykładowców) instalacji dodatkowego oprogramowania na swoich komputerach. Wykładowcy mają pełną dowolność w korzystaniu z dostępnych materiałów, mogą samodzielnie umieszczać treści dydaktyczne oraz implementować natywne aktywności platformy takie jak testy, zadania, warsztaty.

W Uczelni został wdrożony system wirtualnych laboratoriów, który daje możliwość skorzystania studentom z specjalistycznego oprogramowania bez konieczności instalowania na własnym sprzęcie. Dostęp jest udzielany za pośrednictwem przeglądarki na dedykowanych maszynach wirtualnych w wysokowydajnościowym klastrze komputerowym. Uczelnia zapewnia szkolenia z zakresu obsługi jak i metodyki pracy w wymienionych powyżej systemach. Organizowane są również cykliczne szkolenia dla studentów w zakresie obsługi i realizacji zajęć zdalnych.

Studenci mają dostęp do pomieszczeń dydaktycznych, laboratoriów naukowych, komputerowych, specjalistycznego oprogramowania poza godzinami zajęć, w celu wykonywania zadań. Uczelnia udostępnia zaplecze dydaktyczne dla studentów i osób prowadzących zajęcia. Studenci otrzymali możliwość korzystania z sal dydaktycznych w sytuacji kiedy warunki domowe nie pozwalały im na uczestnictwo w zajęciach, w tym również w egzaminach i zaliczeniach. Studenci mogą realizować swoje zadania po uprzednim zgłoszeniu takiej potrzeby w Dziale Toku Studiów. Stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu były także dostępne w czytelni.

Biblioteka zlokalizowana jest w budynku głównym Wyższej Szkoły Humanitas. Składa się z czytelni, wypożyczalni, magazynu księgozbioru czytelni, magazynu czasopism oraz magazynu wypożyczalni. W czytelni znajduje się 12 podwójnych stanowisk pracy dla studentów oraz 10 stanowisk komputerowych, na których użytkownicy mogą korzystać z Internetu, książek i czasopism elektronicznych oraz baz danych dostępnych w sieci biblioteki. Biblioteka jest w pełni skomputeryzowana w zakresie wypożyczeń, zwrotów, prolongat i informacji o zbiorach. Studenci mogą korzystać z zasobów bibliotecznych w formie tradycyjnej i cyfrowej. Wszystkie procesy obsługiwane są przez zintegrowany system biblioteczny SowaSQL Premium. W wypożyczalni znajduje się lada biblioteczna, stanowiąca punkt obsługi użytkowników, obejmująca 2 stanowiska bibliotekarskie. Wyposażona jest ona również w 3 stanowiska komputerowe dla użytkowników, z czego 2 dostosowane są do potrzeb studentów słabowidzących.

Księgozbiór Biblioteki WSH liczy blisko 40 tys. woluminów, a stanowią go wydawnictwa zwarte, czasopisma naukowe i zbiory specjalne (np. audiobooki na płytach CD). Księgozbiór ten jest systematycznie uzupełniany w oparciu o najnowszą ofertę wydawniczą. Sporą część zasobów bibliotecznych stanowią publikacje odpowiadające zakresowi tematycznemu przedmiotów realizowanych przez studentów prawa, w tym publikacje z zakresu historii prawa, prawa administracyjnego, prawa cywilnego, prawa karnego, prawa konstytucyjnego, prawa pracy, prawa europejskiego, prawa międzynarodowego, sądownictwa, ochrony danych osobowych, czy też ochrony informacji niejawnych. Zbiory książkowe uzupełnia baza czasopism naukowych. Biblioteka WSH gromadzi aktualnie 21 tytułów czasopism w prenumeracie bieżącej, ale w swoich zasobach posiada również 130 tytułów czasopism archiwalnych. W związku z faktem, że aktualnie większość czasopism naukowych udostępniana jest w formule Open Access i cieszą się one znacznie większym powodzeniem, niż czasopisma drukowane, na stronie WWW Biblioteki WSH znajdują się zakładki dla poszczególnych kierunków studiów z wykazem czasopism naukowych dostępnych online związanych tematycznie z poszczególnymi zajęciami. Listy czasopism elektronicznych są na bieżąco uzupełniane o nowe tytuły, lista dla kierunku prawo liczy aktualnie 32 tytuły. Dodatkowo Użytkownicy Biblioteki WSH otrzymują zdalny dostęp do pełnych wydań 56 czasopism związanych tematycznie z prawem, w tym do najważniejszych tytułów wydawanych przez Wydawnictwo Wolters Kluwer, a dostępnych za pośrednictwem czytelni LEX Czasopisma Premium.

Użytkownicy mają również zdalny dostęp do 4 modułów systemu LEX Monografie: Prawo cywilne, Prawo publiczne, Prawo pracy i Prawo Karne, w których łącznie znajduje się ponad 2 tys. znanych i cenionych monografii wydawnictw Wolters Kluwer i LexisNexis oraz do bazy LEXOTEKA, w której znaleźć można ponad 110 kluczowych podręczników z zakresu prawa wydawnictwa Wolters Kluwer. Z punktu widzenia studentów i wykładowców kierunku prawo niezwykle istotny jest fakt, że Biblioteka gwarantuje także zdalny dostęp do pełnej wersji Systemu Informacji Prawnej LEGALIS.

Poza bazami prawniczymi studenci i nauczyciele akademicy mają do dyspozycji również interdyscyplinarne zasoby elektroniczne, takie jak: IBUK Libra, NASBI, ACADEMICA, EBSCOhost (Academic Search Complete, Agricola, Business Source Complete, ERIC, European Views of the Americas, GreenFILE, Health Source, Health Source, Library, Information Science & Technology Abstracts, Master File Premier, MEDLINE, Newspaper Source, Regional Business News, Teacher Reference Center), Elsevier, Scopus, SpringerLink, Wiley Online Library, Nature, Science oraz Web of Science.

Biblioteka czynna jest w godzinach umożliwiającym korzystanie z zasobów w ciągu dnia w tygodniu: we wtorek i czwartek w godz. 9.00 - 17.00, w środę w godz. 10.00 - 18.00, w piątek w godz. 8.00 - 16.00 oraz w weekend: w sobotę w godz. 9.00 - 17.00 i niedzielę w godz. 10.00 - 16.00. Liczba, wielkość i układ pomieszczeń bibliotecznych, ich wyposażenie techniczne w komputery, liczba miejsc w czytelnich zapewniają odpowiednie warunki do korzystania z zasobów bibliotecznych w formie tradycyjnej i cyfrowej. Natomiast dni i godziny pracy nie są optymalne dla efektywnego korzystania ze zbiorów i pracy własnej.

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa i biblioteczna zapewnia bezpieczeństwo pod względem higieny pracy, a zasady korzystania z niej są zgodne z przepisami BHP.

W celu przystosowania budynku Uczelni dla potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchu zamontowana jest platforma umożliwiająca osobom poruszającym się na wózku inwalidzkim dostanie się do pomieszczeń na parterze Uczelni. Na parterze znajduje się toaleta przystosowana dla osób z dysfunkcją ruchu. W parterze oraz na piętrach II i III znajdują się telewizory LED o rozdzielczości 55 cali, na których wyświetlane są bieżące informacje dotyczące planu zajęć, ułatwiające osobom niedowidzącym orientację. W newralgicznych punktach Uczelni (aula, dziekanat, portiernia) zamontowano pętlę indukcyjną, wzmacniającą sygnał dźwiękowy dla studentów niedosłyszących. Czytelnia WSH wyposażona jest w sprzęt umożliwiający korzystanie z zasobów przez osoby niedowidzące (duże monitory, lupy). Studenci mają możliwość wypożyczenia dyktafonów, w celu rejestrowania treści przekazywanych podczas zajęć.

Uczelnia chcąc zaspokoić specyficzne potrzeby osób słabosłyszących, wyposażyła w system pętli indukcyjnych aulę oraz pomieszczenia Dziekanatu i portierni. Uczelnia korzystając ze środków projektu „Uczelnia dostępna” jest na etapie rozbudowy tego systemu także na sale ćwiczeniowe. Przy wejściach do poszczególnych pomieszczeń znajdują się tabliczki z napisami w języku Braille’a. Ważnym elementem zapewnienia dostępności budynku Uczelni dla potrzeb osób z niepełnosprawnościami jest zapewnienie studentom z trudnościami w poruszaniu się sprawnej komunikacji między poszczególnymi kondygnacjami budynku. Dzięki środkom z programu „Uczelnia dostępna” w najbliższym czasie (Uczelnia jest w trakcie wyboru wykonawcy) zostanie wybudowany szyb zewnętrzny oraz zostanie zamontowana winda wraz z infrastrukturą parkingową. W ten sposób budynek zostanie pozbawiony barier architektonicznych. Winda zostanie również w odpowiedni sposób oznakowana tabliczkami z napisami w języku Braille’a, tak aby zapewnić komfortowe poruszanie się nią także studentom niewidzącym lub słabowidzącym.

W ramach realizowanego projektu „Uczelnia dostępna” trwają prace związane z zakupem i wdrożeniem oprogramowania usprawniającego kontakt z osobami z niepełnosprawnościami i realizacji przez nich podstawowych spraw studenckich w formule zdalnej. Trwa już wdrożenie, które powinno zakończyć się w pierwszej połowie 2022 roku. Do systemu informatycznego Uczelni wdrożone

zostaną e-usługi obejmujące liczne procesy, których dotychczas nie można było przeprowadzić inaczej niż w formie stacjonarnej.

Uczelnia realizuje projekt „Projektowanie uniwersalne w Humanitas”. Projekt ten nie jest co prawda skierowany ściśle do osób z niepełnosprawnościami, ma natomiast na celu wprowadzenie zajęć z zakresu projektowania uniwersalnego w WSH. Głównym elementem zajęć jest uświadomienie studentom potrzeb i możliwości osób ze specjalnymi potrzebami, w szczególności niepełnosprawnościami, poprzez wykorzystanie w trakcie zajęć np. wózków inwalidzkich, symulatorów starości, symulatorów dysfunkcji wzroku, sprzętu do komunikacji alternatywnej dla osób niemówiących, sprzętu dla osób niewidomych. Aktualnie w ramach projektu trwają szkolenia kadry dydaktycznej (21 osób) w zakresie szeroko rozumianej dostępności i potrzeb osób z niepełnosprawnościami, są opracowane kursy e-learningowe do szkolenia kadry oraz do prowadzenia zajęć ze studentami, wszystkie kursy będą dostosowane do osób z niepełnosprawnościami. W ramach projektu powstanie też gra dydaktyczna w której student będzie musiał wykonać zadania wcielając się w osobę z różnego rodzaju dysfunkcjami.

Rozwój i doskonalenie infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz zasobów bibliotecznych, realizowane jest dzięki ich okresowym przeglądom, w tym: wyposażenia technicznego pomieszczeń, pomocy i środków dydaktycznych, aparatury badawczej, specjalistycznego oprogramowania, zasobów bibliotecznych, informacyjnych oraz edukacyjnych. W Uczelni przeprowadza się okresowe przeglądy przez kierownictwo i audyty wewnętrzne. Prowadzone są także regularne badania diagnozujące, czy systemy i aplikacje dydaktyczne wykorzystywane na Uczelni są efektywne i ekonomiczne w użytkowaniu. Ponadto Uczelnia stale monitoruje sprawność urządzeń – poprzez regularne, odbywające się raz w miesiącu przeglądy techniczne wykonywane przez Zespół Projektowy złożony z pracownika Działu Administracji, pracownika Działu IT oraz przedstawiciela Uczelnianego Zespołu ds. Jakości Kształcenia; monitoruje zasoby biblioteczne, w tym dostępność literatury obowiązkowej i uzupełniającej dla wszystkich kierunków studiów. Zespół projektowy powołany w tym celu w ramach Uczelnianego Zespołu ds. Jakości Kształcenia dwa razy w semestrze dokonuje przeglądu zasobów bibliotecznych i porównania dostępnych zasobów z wymaganiami literaturowymi w zakresie literatury podstawowej i uzupełniającej określonymi w sylabusach zajęć oraz zapotrzebowaniem zgłaszanym przez pracowników naukowo-dydaktycznych. Ocena jakości infrastruktury dydaktycznej jest ponadto przedmiotem badań ankietowych wśród studentów i pracowników uczelni, a wyniki tych badań są wykorzystywane przy planowaniu zasobów i realizowaniu działań modernizacyjnych czy inwestycyjnych. Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia przeprowadza regularne analizy dokumentacji odnoszącej się do planowania i organizacji wyposażenia Uczelni w aparaturę dydaktyczną oraz planowania i organizacji infrastruktury socjalnej (formularze zamówień, dokumentacja zakupowa). Wnioski z tych analiz – w postaci konkretnych rekomendacji inwestycyjnych czy zakupowych – przekazywane są kanclerzowi Uczelni i realizowane. Rektor przeprowadza regularne wywiady z pracownikami Uczelni oraz ze studentami, których celem jest m.in. badanie opinii na temat jakości infrastruktury dydaktycznej i diagnozowanie potrzeb w tym zakresie. Wnioski z tych analiz – w postaci konkretnych rekomendacji inwestycyjnych czy zakupowych – przekazywane są kanclerzowi Uczelni i realizowane w zarządzaniu Uczelnią.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej i udział w tej działalności, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej.

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Uczelnia prowadzi współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów. Zasady tej współpracy określają dokumenty regulujące funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia. Prowadzona współpraca ma charakter intensywny, a jej rezultatem są rzeczywiste zmiany wprowadzone do programu studiów w zakresie uprządkowania kształcenia. Uczelnia, z uwagi na stan pandemii, w sposób sprawny przeniosła współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym na tryb zdalny. Zmieniona organizacja współpracy nie wpłynęła negatywnie na jej jakość.

Proces doskonalenia programu studiów we współpracy z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego prowadzony jest w ramach działalności Rady Konsultacyjnej ds. Kształcenia i Współpracy z Otoczeniem Gospodarczym (dalej jako: Rada Konsultacyjna), na spotkania której zapraszani są przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego.

Wnioski i uwagi, dotyczące kształcenia na ocenianym kierunku studiów, przedkładane przez pracodawców, wynikają w szczególności z obserwacji wiedzy i umiejętności studentów i absolwentów ocenianego kierunku studiów podczas praktyk, a także z innych form kontaktu i współpracy tych podmiotów ze studentami. Uwagi i opinie zgłaszane przez interesariuszy zewnętrznych, z którymi nawiązano współpracę są analizowane przez władze Uczelni i brane pod uwagę przy projektowaniu zmian programu studiów.

W wyniku konsultacji z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego do programu studiów zostały wprowadzone m. in. zajęcia zawierające treści programowe z zakresu prawa ubezpieczeń

społecznych oraz uzupełniono zajęcia do wyboru w zakresie warsztatów kształtujących umiejętności praktyczne. Zmodyfikowano również treści programowe niektórych zajęć, celem dostosowania ich do potrzeb rynku pracy.

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym owocuje również na polu obsady zajęć dydaktycznych i modyfikacji treści programowych wprowadzonych przez nauczycieli akademickich posiadających doświadczenie zawodowe. Przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych są angażowani w prowadzenie zajęć na ocenianym kierunku studiów.

Innym wymiarem współdziałania z partnerami instytucjonalnymi jest zapraszanie ich przedstawicieli na spotkania ze studentami oraz wizyty studyjne, jak również organizacja licznych konferencji naukowych z udziałem praktyków. Ciekawą inicjatywą prowadzoną przez Uczelnię jest Akademicka Poradnia Prawa, której celem jest świadczenie przez studentów darmowej pomocy prawnej na rzecz środowiska akademickiego, w tym głównie studentów, pod nadzorem adwokatów i radców prawnych.

Przykłady działań doskonalących program studiów wdrożone wskutek uwag przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego, świadczą, że przyjęty przez Uczelnię model współpracy jest skuteczny. Uczelnia dokumentuje przykłady zmian w programie studiów wprowadzanych we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, co korzystnie wpływa na skuteczność działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia na tej płaszczyźnie.

Uczelnia korzysta z wyników monitorowania losów zawodowych absolwentów ELA. Uczelnia prowadzi także własne badania losów zawodowych absolwentów. Celem badań jest pozyskanie informacji na temat, jak absolwenci Uczelni oceniają studia, w jaki sposób ukończone studia wpływają na ich sytuację zawodową oraz w jaki sposób studia przygotowują ich do pracy. Badania losów zawodowych absolwentów analizowane są przez władze Uczelni. Wynikiem wskazanej analizy jest weryfikacja programu studiów, pod kątem adekwatności do potrzeb rynku pracy.

Uczelnia prowadzi i dokumentuje cykliczne przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w zakresie oceny poprawności doboru instytucji współpracujących, skuteczności form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji, co umożliwia jej podsumowanie dotychczasowych dokonań. Działania te wykonują władze Instytutu Prawa w ramach obowiązującego procesu sprawozdawczego. Działania te podejmowane są cyklicznie, co roku. Weryfikacji podlega lista podmiotów dla poszczególnych kierunków. Władze Instytutu analizują jakość realnej współpracy wyrażanej aktywnością podmiotów i instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego w różnych obszarach działalności. W przypadku partnerów, którzy nie wykazują zaangażowania podejmowane są kroki celem usprawnienia współpracy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców, z którymi Uczelnia stale współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu studiów, jest zgodny z dyscypliną, do której kierunek jest przyporządkowany, koncepcją i celami kształcenia oraz wyzwaniem zawodowego rynku pracy właściwego dla kierunku. Współpraca z instytucjami otoczenia

społeczno-gospodarczego jest prowadzona systematycznie i przybiera formy adekwatne do celów kształcenia, potrzeb wynikających z realizacji programu studiów, a także osiągania przez studentów efektów uczenia się.

Okresowe przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów, obejmujące ocenę poprawności doboru instytucji współpracujących, skuteczności form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji, osiąganie przez studentów efektów uczenia się i losy absolwentów, są przeprowadzane na podstawie formalnie przyjętych założeń. Uczelnia podsumowuje sposób realizacji przyjętych celów na płaszczyźnie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, co pozytywnie wpływa na skuteczność podejmowanych działań doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Podstawowymi przejawami umiędzynarodowienia na kierunku prawo w Wyższej Szkole Humanitas są krótkoterminowe pobyty studyjne zagranicznych, głównie ukraińskich studentów, krótkoterminowe wyjazdy niektórych przedstawicieli kadry akademickiej głównie na Słowację i na Ukrainę, a także uczestnictwo w konferencjach i seminariach. Kadra akademicka publikuje w językach obcych w Polsce lub w krajach ościennych.

Studenci zasadniczo nie uczestniczą w wyjazdach akademickich poza Polskę. Uczelnia nie stworzyła oferty wyjazdów krótkoterminowych, które korespondowałyby z potrzebami studentów. Program studiów nie zawiera zajęć realizowanych w językach obcych. Rekomenduje się stworzenie oferty wyjazdów krótkoterminowych. Może się to bowiem przyczynić do zwiększenia zainteresowania wyjazdami wśród studentów, co umożliwi realizację koncepcji umiędzynarodowienia mającej wspierać postulowaną zdolność do adaptacji na dynamicznie zmieniającym się rynku pracy w Unii Europejskiej.

O ile można zatem wykazać, że Uczelnia stwarza możliwości rozwoju aktywności międzynarodowej nauczycieli, o tyle zakres umiędzynarodowienia procesu kształcenia w zakresie rozwoju międzynarodowego studentów wymaga rozszerzenia i adaptacji, tak aby efektywnie włączyć w niego studentów.

W ramach projektów międzynarodowych, które realizuje Wyższa Szkoła Humanitas, prowadzone są cykle wykładów w językach obcych (angielskim i rosyjskim), adresowane do studentów kierunku prawo. W wykładach tych, w latach 2018-2021, wzięło udział łącznie 69 studentów kierunku prawo. Wykłady w językach obcych prowadzone były w ramach następujących zajęć: *prawne aspekty zarządzania zasobami ludzkimi, ochrona własności intelektualnej; podstawy prawa karnego; wiedza o polityce i gospodarce krajów angielskiego obszaru językowego, międzynarodowe i europejskie prawo*

pracy, zarządzanie zasobami ludzkimi na globalnym rynku pracy, etyka w biznesie międzynarodowym, kryminalistyka, materializacja znamion wybranych typów przestępstw, marketing i public relations na rynku usług prawnych w świetle norm deontologii zawodowej prawnika, podstawy prawa cywilnego, prawo spółek.

W Uczelni od 2019 roku realizowany jest projekt edukacyjny obejmujący wykłady otwarte w formie webinarów pt. „Prawo w praktyce”. W ramach projektu odbyło się 26 webinarów, z czego 9 zrealizowano w języku angielskim. Webinaria adresowane były do polskich studentów prawa zainteresowanych poszerzeniem swoich kompetencji językowych, jak również do studentów kierunków prawniczych z zagranicznych uczelni partnerskich WSH. Wykłady z cyklu „Prawo w praktyce”, które odbyły się w języku angielskim, dotyczyły następujących zagadnień: Podstawy prawa antydyskryminacyjnego, Metody przesłuchań w postępowaniu karnym, Zasady naczelnie Konstytucji RP, Prawo konfliktów zbrojnych, Podstawy psychologii sądowej, Prawne podstawy działalności gospodarczej, Kryminalistyka, Prawne aspekty ochrony zwierząt w Polsce, Prawa człowieka. Powyższe wykłady prowadzili nauczyciele akademicy z instytutów prawa uczelni partnerskich WSH oraz nauczyciele akademicy WSH. Wykłady prowadzone były zarówno w formie stacjonarnej, jak i z wykorzystaniem technik kształcenia na odległość.

W celu popularyzacji mobilności studenckiej, w tym udziału studentów w wymianach międzynarodowych, wykorzystywane są środki takie jak: informacja na stronie internetowej Uczelni oraz na kontach studentów w Wirtualnej Uczelni (opis oferty uczelni w zakresie udziału w wymianach międzynarodowych, relacje z wyjazdów studenckich, dokumentacja zdjęciowa, komunikaty perswazyjne), akcje plakatowe na terenie uczelni, wydawanie ulotek i broszur, publikowanie artykułów w tygodniku uczelnianym, organizowanie międzynarodowych dni otwartych, organizowanie wydarzeń akademickich promujących mobilność, takich jak Erasmus Day (podczas tych wydarzeń studenci mogą wysłuchać prelekcji studentów i nauczycieli akademickich uczestniczących w wymianach międzynarodowych, uczestniczyć w dyskusjach panelowych na tematy międzynarodowe, brać udział w spotkaniach autorskich i wykładach).

W latach 2018-2021 w Wyższej Szkole Humanitas odbyło się 11 wydarzeń akademickich promujących mobilność międzynarodową, w tym m.in.:

- Seminarium popularnonaukowe „Door to the world” z udziałem 46 studentów kierunku prawo (w ramach wydarzenia dwa wykłady poświęcone były możliwościom udziału studentów w Programie Erasmus+ oraz innym formom mobilności dydaktycznej i naukowej),
- „Erasmus Day” (3 edycje) z udziałem 37 studentów kierunku prawo (wydarzenie w całości poświęcone było możliwościom udziału studentów w Programie Erasmus+),
- Konferencja „Studencka Europa” z udziałem 21 studentów kierunku prawo (w ramach wydarzenia dwa wykłady poświęcone były możliwościom udziału studentów w Programie Erasmus+ oraz innym formom mobilności dydaktycznej i naukowej, jeden wykład dotyczył problematyki systemu bolońskiego i uznawalności wykształcenia uzyskanego w RP w innych krajach Unii Europejskiej),
- Wykład otwarty „Polska w systemie szkolnictwa wyższego Unii Europejskiej” z udziałem 11 studentów kierunku prawo (wykład w całości poświęcony był problematyce mobilności studentów i naukowców).

Wyjazdy studentów promowane są również poprzez uczelniane media społecznościowe (facebook, instagram), kampanię e-mailingowe, działania media relations (m.in. stała współpraca z Radiem Eska

Śląsk i „Dziennikiem Zachodnim”, które informują i promują wydarzenia uczelniane zachęcające do mobilności międzynarodowej).

Na Uczelni działalność prowadzi Akademickie Koło Studentów z Zagranicy WSH. Działalność Akademickiego Koła Studentów z Zagranicy aktywnie wspierają studenci prawa WSH, którzy m.in. udzielają bezpłatnych porad prawnych studentom z zagranicy rozpoczynającym naukę i pracę w Rzeczypospolitej Polskiej, prowadzą spotkania i prelekcje na temat prawa antydyskryminacyjnego, podstaw prawa pracy, prawa migracyjnego, podstaw prawnych systemu bolońskiego, wspierają studentów zagranicznych w kontaktach z polskimi organami administracji publicznej.

Od 2018 roku (do nadal) studenci i pracownicy Uczelni uczestniczą w projekcie językowym Certyfikat+, współfinansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego (Europejski Fundusz Społeczny). Beneficjentami projektu mogli zostać między innymi zagraniczni studenci pobierający naukę w WSH oraz studenci z uczelni partnerskich. W ramach przedmiotowego projektu podwyższają oni swoje kompetencje językowe.

Od roku akademickiego 2021/2022 Uczelnia rozpoczęła realizację Projektu „Nowe Kwalifikacje”, który obejmuje bezpłatny dostęp do zajęć e-learningowych podnoszących kompetencje językowe oraz możliwość uzyskania międzynarodowego certyfikatu z języka angielskiego „enPro” A1-C2. Projekt adresowany jest do studentów kierunku prawo.

W Uczelni wzmocniono i uporządkowano sieć lektoratów językowych. Studenci mają obowiązek uczestnictwa w lektoratach z wybranego języka obcego (język angielski, niemiecki, rosyjski). Studium Języków Obcych oferuje dodatkowe lektoraty z języka angielskiego, francuskiego, hiszpańskiego, niemieckiego, włoskiego, rosyjskiego, a dla obcokrajowców również z języka polskiego na każdym poziomie zaawansowania.

W Uczelni funkcjonuje Biuro Współpracy z Zagranicą, do którego zadań należy koordynacja działań związanych z uczestnictwem w europejskich programach edukacyjnych, gromadzenie informacji na temat międzynarodowych programów wymiany oraz prowadzenie sprawozdawczości dotyczącej współpracy z zagranicą, a także współpraca ze studentami i organizacjami studenckimi. W ramach swej działalności Biuro dokonuje ocen umiędzynarodowienia kształcenia oraz realizuje cele związane z intensyfikacją umiędzynarodowienia kształcenia, w tym zwiększenie mobilności studentów, kadry dydaktycznej, a także kadry administracyjnej w ramach programu Erasmus+. Prowadzone oceny umiędzynarodowienia w ograniczony sposób przekładają się intensyfikację tego procesu, w szczególności jeśli chodzi o wyjazdy studentów do ośrodków zagranicznych. Rekomenduje się modyfikację procesu monitoringu i wprowadzenie mechanizmów pozwalających na właściwe zdiagnozowanie i zintensyfikowanie procesu umiędzynarodowienia kształcenia związanego z kierunkiem prawo i wykorzystanie okresowych ocen do intensyfikacji umiędzynarodowienia kształcenia.

Proces umiędzynarodowienia na kierunku prawo realizowany jest głównie poprzez stworzenie możliwości i odpowiednich warunków studiowania studentom z zagranicy. Ponadto realizowane są wizyty studyjne oraz oferowane są możliwości wyjazdów na staże dydaktyczne dla nauczycieli akademickich i studentów w ramach programu Erasmus+. Natomiast studenci nie uczestniczą aktywnie w programach wymiany międzynarodowej. Doskonalenia wymagają także mechanizmy monitorowania procesu umiędzynarodowienia, mające na celu właściwe zdiagnozowanie i zintensyfikowanie procesu umiędzynarodowienia kształcenia. Rekomenduje się zatem poszerzenie

zakresu umiędzynarodowienie poprzez stworzenie możliwości mobilności międzynarodowej studentów a także monitorowanie efektów tej zmiany.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Proces umiędzynarodowienia na kierunku prawo realizowany jest głównie poprzez stworzenie możliwości i odpowiednich warunków studiowania studentom z zagranicy. Ponadto realizowane są wizyty studyjne oraz oferowane są możliwości wyjazdów na staże dydaktyczne dla nauczycieli akademickich i studentów w ramach programu Erasmus+. Studenci uczestniczą w zajęciach zawierających komponent umiędzynarodowienia na miejscu.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Uczelnia zapewnia odpowiednie wsparcie studentom kierunku prawo w procesie uczenia się, a także w zakresie rozwoju społecznego, zawodowego i naukowego. Dedykowany system wsparcia jest prowadzony w sposób systematyczny, ma charakter stały i kompleksowy. System wsparcia realizowany przez Uczelnię uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów. Uczelnia zapewnia studentom odpowiednie wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne.

Regulamin studiów przewiduje relewantne instytucje w zakresie studiowania takie jak np. urlopy od zajęć, egzaminy komisyjne oraz indywidualna organizacja studiów. Studenci mogą konsultować aspekty związane ze swoim procesem uczenia się z nauczycielami akademickimi, którzy prowadzą określone zajęcia. W związku z tym odbywają się regularne dyżury, które pozostają dostosowane do planów zajęć na kierunku prawo z uwzględnieniem zarówno studentów studiów stacjonarnych oraz studiów niestacjonarnych. Uczelnia dodatkowo organizuje lub wspiera aktywności mające bezpośrednie przełożenie na potencjał naukowy studentów. Odbywa się to przede wszystkim poprzez działalność kół naukowych. Zainteresowane osoby mogą liczyć na pomoc organizacyjną i finansową od Uczelni. Skutkiem tych działań jest partycypacja studentów w badaniach naukowych, w szczególności publikacjach i konferencjach.

Uczelnia zapewnia studentom niezbędne oprogramowanie i infrastrukturę do nauczania zdalnego oraz do rozwijania się pod kątem naukowym. Dostępność narzędzi nauczania zdalnego pozostaje jednak ograniczona w zakresie aktywności poza zajęciami prowadzonymi przez nauczycieli akademickich. Ze względu na specyfikę wykorzystywanej na Uczelni platformy, studenci nie posiadają odpowiednich uprawnień, które umożliwiłyby komunikację i dodatkowe aktywności prowadzące do rozwijania

zainteresowań naukowych. Rekomenduje się zapewnienie możliwości korzystania przez studentów z infrastruktury i oprogramowania do nauczania zdalnego także poza zajęciami przewidzianymi w programie studiów.

Uczelnia zapewnia odpowiednie wsparcie w zakresie efektywnego korzystania z infrastruktury i oprogramowania stosowanego w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Studenci mogą brać udział w cyklicznie organizowanych szkoleniach z zakresu korzystania z kursów i uczestnictwa w egzaminach lub zaliczeniach na platformach, które wykorzystuje Uczelnia. Zakres dedykowanych szkoleń obejmuje m.in.: wprowadzenie do terminologii zagadnień związanych z nauczaniem zdalnym, omówienie sposobów organizacji zajęć zdalnych, metody i techniki autoryzacji do platform zdalnej edukacji, prezentacja funkcjonalności i technik pracy w platformach synchronicznych, omówienie zasobów i aktywności w platformach asynchronicznych, rozwiązywanie najczęstszych problemów związanych z uczestnictwem w zajęciach zdalnych. Dodatkowo w Uczelni funkcjonuje dział IT, do którego mogą zgłaszać się studenci w celu uzyskania wsparcia technicznego. Na pomoc Uczelni mogą liczyć także studenci wykluczeni cyfrowo – osobom takim odpowiednia jednostka użycza potrzebny sprzęt lub zapewnia miejsce do nauczania zdalnego w siedzibie Uczelni.

Uczelnia wspiera studentów w dodatkowych aktywnościach oraz podejmuje działania, które mają na celu umożliwienie przyszłym absolwentom skuteczne wejście na rynek pracy. W tym celu na Uczelni działa Centrum Karier, które wspiera studentów w nabywaniu dodatkowych, istotnych z perspektywy pracodawcy kompetencji. Jednostka organizuje regularnie szkolenia z tematyki formalnego otwierania własnej działalności gospodarczej, autoprezentacji oraz negocjacji. Uczelnia realizowała także projekt: „Wsparcie Akademickich Biur Karier i innych instytucji wspomagających studentów w procesie wejścia na rynek pracy. Podniesienie kompetencji osób uczestniczących w edukacji na poziomie wyższym, odpowiadających potrzebom gospodarki, rynku pracy i społeczeństwa”. Celem programu był rozwój działalności Uczelni w zakresie wspomagania studentów i absolwentów we wchodzeniu na rynek pracy poprzez wzmocnienie potencjału jednostek uczelni - m.in. akademickich biur karier - zajmujących się aktywizacją zawodową studentów i absolwentów, zwłaszcza w zakresie poradnictwa zawodowego.

Studenci ocenianego kierunku uzyskują wsparcie i pomoc w angażowaniu się w różne akcje społeczne oraz konkursy ogólnopolskie. Uczelnia poprzez partnerstwo z podmiotami społecznymi, gospodarczymi oraz placówkami kulturalnymi, edukacyjnymi i wychowawczymi propaguje także inicjatywy związane m.in.: z integracją społecznej lokalności i działalnością społeczną.

Uczelnia motywuje studentów do osiągania wysokich wyników w nauce oraz wspiera osoby wybitne, które wyróżniają się swoim potencjałem i dorobkiem naukowym, a także organizacyjnym. Osoby takie mogą liczyć na przypisanie opiekuna naukowego i indywidualne wsparcie od Uczelni. Studenci kierunku mogą zrealizować również kurs: „Innowacyjne metody badawcze pomocne w przygotowywaniu prac dyplomowych”. W ramach tych zajęć przedstawiane są studentom założenia innowacyjnej, holistycznej metody badawczej przyjętej w pracach Stowarzyszenia Badań Nad Źródłami i Funkcjami Prawa. Najbardziej wyróżniający się studenci IV i V roku mogą ubiegać się o przyjęcie w poczet słuchaczy prowadzonego w Uczelni eksternistycznego trybu przygotowania rozprawy doktorskiej.

Uczelnia przewiduje możliwość przyznania wyróżnienia Rektora za wybitną pracę dyplomową. Szczegółowe warunki uzyskania wyróżnienia określa zarządzenie Rektora WSH nr R/03/03/2021 z dnia 1 marca 2021 r. w sprawie konkursu na najlepszą pracę dyplomową obronioną w Wyższej Szkole Humanitas. Decyzję o przyznaniu nagrody podejmuje Rektor, na wniosek promotora pracy, po uzyskaniu opinii Instytutowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia.

Uczelnia zapewnia nauczycielom akademickim prowadzącym zajęcia na kierunku prawo możliwość uzyskania stypendium naukowego (stypendium rektora) na pokrycie wydatków w zakresie umiędzynarodowienia dorobku naukowego. Stypendium to jest przyznawane m.in. na udział w międzynarodowych konferencjach naukowych, seminariach i sympozjach oraz pokrycie kosztów publikacji w zagranicznych wydawnictwach i czasopismach naukowych.

Uczelnia zapewnia studentom wsparcie materialnego i możliwość uzyskiwania stypendiów socjalnych, zapomóg, stypendium rektora dla najlepszych studentów oraz stypendium dla osób niepełnosprawnych.

Uczelnia zapewnia szeroki zakres wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami. Osoby potrzebujące mają możliwość uzyskania odpowiedniego wsparcia u Pełnomocnika ds. osób z niepełnosprawnościami, którego głównym zadaniem jest diagnozowanie potrzeb studentów z niepełnosprawnością i w konsekwencji organizacja form wsparcia dla takich interesariuszy wewnętrznych oraz nadzór nad realizacją tych zadań. Do każdego przypadku Uczelnia podchodzi indywidualnie i zapewnia odpowiednie wsparcie. Dodatkowo Uczelnia zapewnia odpowiednie wsparcie wybranym grupom studenckim w zależności od potrzeb.

Na Uczelni funkcjonuje system skarg i wniosków. Studenci mogą składać wnioski na odpowiednim formularzu, który dostępny jest na stronie internetowej oraz w wirtualnym dziekanacie. Wnioski rozpatrywane są w ciągu 7 dni, a o decyzji student jest informowany poprzez platformę „Wirtualna Uczelnia”. Sprawy studenckie rozstrzygane są również podczas bezpośrednich spotkań ze studentem na dyżurach, które odbywają się regularnie we wcześniej wyznaczonych godzinach.

Uczelnia prowadzi działania edukacyjne i informacyjne z zakresu bezpieczeństwa studentów. Oprócz właściwych zajęć z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, dodatkowo Uczelni na stronie internetowej informuje o najważniejszych aspektach związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa oraz wskazuje drogi postępowania, jeżeli takie bezpieczeństwo jest zagrożone. Ścieżka zgłaszania przypadków dyskryminacji określona została w procedurze przeciwdziałania dyskryminacji w Wyższej Szkole Humanitas, wprowadzonej Zarządzeniem Rektora WSH nr R/21/2020 z dnia 16 grudnia 2020 r. W przypadku wystąpienia praktyk o charakterze dyskryminacyjnym student może dokonać zgłoszenia poprzez odpowiednią skrzynkę pocztową albo udając się bezpośrednio do Biura Rektora. Po zapoznaniu się ze skargą, Rektor celem uzyskania opinii przekazuje ją do Komisji Antymobbingowej, która po zapoznaniu się ze zgłoszeniem podejmuje działania w celu zweryfikowania informacji w nim zawartych, a następnie dokonuje oceny zasadności skargi i ocenę tę wraz z wnioskami i ewentualnymi rekomendacjami w zakresie niezbędnych kroków przekazuje Rektorowi, który na tej podstawie podejmuje konkretne działania. Studenci Uczelni mogą uzyskać również pomoc psychologiczną u nauczycieli akademickich z odpowiednim wykształceniem.

Studentom zapewnia się wsparcie obsługi administracyjnej w sprawach związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną. Obsługę administracyjną studentów zapewniają pracownicy dziekanatu, którzy dostępni są dla interesariuszy wewnętrznych w określonych godzinach lub po wcześniejszym umówieniu się.

Uczelnia zapewnia odpowiednie wsparcie dla samorządu studenckiego. Zarówno w aspekcie finansowania jak organizacyjnym pomoc władz pozostaje na odpowiednim poziomie i pozwala w sposób efektywny funkcjonować przedstawicielom studenckim, co potwierdza pozytywna opinia w tym zakresie przedstawicieli studentów. Członkowie organów samorządu studenckiego regularnie współpracują z władzami Uczelni. Studentom ocenianego kierunku studiów stwarza się warunki do

zaangażowania w działalność kół naukowych i innych organizacji studenckich. Zainteresowane osoby otrzymują wsparcie merytoryczne poprzez przypisanie odpowiednich pracowników Uczelni do opieki nad daną organizacją. Uczelnia wspiera również organizacyjnie działalność kół poprzez udostępnienie infrastruktury oraz dofinansowywanie projektów.

Uczelnia, przy uwzględnieniu partycypacji studenckiej, monitoruje i ewaluje szeroko pojęte wsparcie, w tym skuteczność funkcjonujących na Uczelni rozwiązań w aspekcie wsparcia studenckiego, formy wsparcia czy poziomu zadowolenia interesariuszy wewnętrznych. Działania te stanowią podstawę do podejmowania pożądanych z perspektyw studenckiej zmian. Dwa razy w ciągu roku akademickiego Uczelnia przeprowadza wśród studentów badania ankietowe, na podstawie których modyfikowane są różne obszary funkcjonowania Uczelni. Badania sondażowe uzupełniane są wnioskami z bezpośrednich wywiadów ze studentami przeprowadzanych zarówno przez opiekuna kierunku oraz władze jednostki odpowiedzialnej za organizację kształcenia na kierunku. Wnioski z ostatnich badań w zakresie systemu wspierania i motywowania studentów w procesie kształcenia wskazały na konieczność wydłużenia pracy dziekanatu, a także wprowadzenie godzin dyżurów opiekuna kierunku. Ocenie podlega również kadra dydaktyczna, nie tylko pod kątem oceny prowadzonych zajęć, ale także w aspekcie podejścia do studenta i oferowanego wsparcia.

Przedstawiciele studenccy zasiadają w ciałach odpowiedzialnych za poziom jakości kształcenia na Uczelni i tym samym mają wpływ na bieżące problemy studenckie i możliwości ich rozwiązywania.

Dodatkowo Uczelnia współpracuje z samorządem studenckim w celu monitorowania poziomu wsparcia studentów oraz jego skuteczności. W razie pojawienia się negatywnych aspektów, władze Uczelni podejmują odpowiednie działania naprawcze.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

System opieki i wsparcia można określić jako kompleksowy, odnoszący się do wszystkich istotnych z perspektywy studenta aspektów. Podejmowane działania można uznać za wszechstronne oraz zorientowane na studenta. Dedykowane wsparcie odpowiada indywidualnym potrzebom oraz oczekiwaniom studentów. Przejawia się ono w opiece merytorycznej nad studentami, a także wsparciu organizacyjnym i finansowym z uwzględnieniem wsparcia w nauczaniu z wykorzystaniem metod i technicznych kształcenia na odległość. Proces kształcenia jest również odpowiednio wspierany poprzez obsługę administracyjną i uczelniany system obsługi studiów. Uczelnia motywuje i wspiera studentów wybitnych. Ponadto prowadzi skuteczne działania w zakresie wsparcia studentów w działalności naukowej, w tym szeroki zakres dodatkowych aktywności, które Uczelnia umożliwia studentom. Sprawnie działa system skarg, prośb i zażaleń, w którym uczestniczą władze Uczelni oraz samorząd studencki. Wszelkie rodzaje wsparcia i działalności Uczelni dostosowane są również do różnych grup studentów, w szczególności osób z niepełnosprawnościami. Uczelnia na bieżąco monitoruje system wsparcia oferowany studentom kierunku prawo.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Głównym miejscem i narzędziem zapewnienia publicznego dostępu do informacji o programie studiów na kierunku prawo, jest witryna internetowa Uczelni, a także Biuletyn Informacji Publicznej. W zakresie tam przedstawionym jest dostępna publicznie dla wystarczająco szerokiego grona odbiorców, w sposób umożliwiający nieskrępowane korzystanie przez osoby z niepełnosprawnością. Strona internetowa Uczelni jest dostosowana do potrzeb osób niedowidzących. Możliwe jest korzystanie ze stron internetowych z urządzeń mobilnych z wykorzystaniem różnych systemów operacyjnych.

Informacja o programie studiów i jego rezultatach dostępna publicznie na stronie Uczelni obejmuje informację o warunkach przyjęcia na studia, celach kształcenia, opis programu studiów, harmonogram zajęć, zasady sprawdzania i oceniania osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Programy studiów dostępne są w BIP, wejście na stronę Biuletynu jest możliwe przez stronę główną Uczelni.

Strona posiada dość przejrzystą strukturę, informacja dla kandydatów i studentów jest dostępna w jednym miejscu, jak również jest przedstawiana w sposób zrozumiały.

Informacje dla kandydatów zamieszczone są w BIP oraz zakładce „wybierz studia” na stronie głównej Uczelni. Zawierają one zasady, warunki i terminarz rekrutacji oraz wzory dokumentów do pobrania. W tej samej zakładce zamieszczono informacje dotyczące możliwości lub jej braku przyjęcia na studia w ramach procedury uznawania efektów uczenia się osiągniętych poza systemem studiów. W tej samej zakładce znajdują się również informacje na temat sylwetki absolwenta oraz nadawanych kwalifikacjach. Na stronie głównej Uczelni znajduje się zakładka „strefa studenta”, pod którą znajdują się m.in. organizacja roku akademickiego, informacje o sprawach bytowych, systemie stypendialnym, programie Erasmus+ i biurze karier oraz samorządzie studenckim. Tam też zamieszczono kompleksowe treści powiązane z organizacją i zaliczaniem praktyk oraz zasadami dyplomowania specyficznymi dla kierunku, łącznie z przykładowymi zestawami pytań na egzamin dyplomowy. Natomiast w niektórych zakresach informacja na stronie wymaga uzupełnienia lub rozbudowania. Uwagę zwraca brak wydzielonej informacji na tej grupie interesariuszy, jaką tworzy otoczenie społeczno-gospodarcze, w tym w szczególności pracodawcy. Rekomenduje się uwzględnienie w publicznie prezentowanej informacji także informacji z tego zakresu.

Uczelnia udostępnia informacje o rezultatach osiągniętych przez studentów kształcących się na kierunku (np. konferencjach, czy działających w Uczelni kołach naukowych).

Przyjęte w uczelni procedury wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia obejmują monitorowanie dostępu do informacji o programie studiów i procesie kształcenia oraz jego wynikach. Nauczyciele akademicki mają zapewniony udział w ocenie dostępu do informacji poprzez uczestnictwo w pracach Instytutowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia. Udział studentów zapewniony jest poprzez

system ankietyzacji, który obejmuje ocenę stopnia dostępności do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uczelnia zapewnia za pośrednictwem strony internetowej publiczny dostęp do zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów, realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku prawo, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia.

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach, w szczególności zamieszczonych na stronie internetowej, podlegają ocenom, dokonywanym także przez studentów, których wyniki są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Zarówno na poziomie Uczelni, jak i na poziomie Instytutu Nauk Prawnych wyznaczone zostały ciała odpowiedzialne za nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad działalnością edukacyjną oraz zapewnienie i doskonalenie jakości kształcenia. Na poziomie Uczelni jest to Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia, a na poziomie Instytutu - Instytutowy Zespół ds. Jakości Kształcenia. Został także określony zakres kompetencji Zespołu: 1) dokonywanie kompleksowej analizy planów i programów studiów kierunków prowadzonych w ramach Instytutu; 2) zatwierdzanie tematów prac dyplomowych realizowanych w ramach danego Instytutu; 3) kontrolowanie jakości prac dyplomowych, a w szczególności dokonywanie okresowych analiz prac dyplomowych; 4) analizowanie dokumentacji z przeprowadzonych w Instytucie hospitacji zajęć dydaktycznych oraz formułowanie wniosków i zaleceń z tym związanych; 5) dokonywanie oceny jakości i warunków prowadzenia zajęć dydaktycznych; 6) dokonywanie oceny jakości obsługi administracyjnej studentów; 7) opracowywanie pytań na egzamin dyplomowy dla studentów; 8) sprawowanie nadzoru nad realizacją w danym Instytucie procedur związanych z zapewnianiem wysokiej jakości kształcenia; 9) prowadzenie dokumentacji związanej z realizacją w danym Instytucie procedur związanych z zapewnianiem wysokiej jakości kształcenia; 10) przygotowywanie na zlecenie władz uczelni raportów i analiz dotyczących problematyki jakości kształcenia; 11) udzielanie nauczycielom akademickim pomocy i wsparcia w zakresie realizacji procedur związanych z zapewnianiem wysokiej jakości kształcenia.

Zatwierdzanie, zmiany oraz wycofanie programu studiów dokonywane jest na Uczelni w sposób formalny, w oparciu o oficjalnie przyjęte procedury formalne. W przypadku zmian programowych rolę inicjującą odgrywa Instytutowy Zespół ds. Zapewniania Kształcenia. Projektowania programu studiów dokonuje Instytutowy Zespół ds. Jakości Kształcenia, który opracowuje wstępny projekt koncepcji kształcenia i programu studiów. W jego przygotowaniu uczestniczy nadto zespół zadaniowy złożony z nauczycieli akademickich przewidzianych do prowadzenia zajęć na kierunku. Następnie projekt jest przedstawiany Radzie Konsultacyjnej ds. Współpracy z Otoczeniem Gospodarczym, która formułuje zalecenia i rekomendacje do programu, uwzględniające stanowisko interesariuszy zewnętrznych, a także Samorządowi Studentów, który przedstawia rekomendacje studentów. W dalszej kolejności projekt podlega konsultacjom z udziałem interesariuszy międzynarodowych – swoje propozycje zmian i uzupełnień do koncepcji kształcenia i programu studiów przedkładają eksperci reprezentujący zagraniczne uczelnie partnerskie WSH. Tak przygotowany projekt programu studiów jest zatwierdzany uchwałą Senatu Uczelni, po przeprowadzeniu szerokiej, merytorycznej dyskusji i analizy jego założeń.

Uczelnia w projektowaniu i realizacji programu studiów uwzględnia innowacje dydaktyczne, współczesną technologię informacyjno-komunikacyjną oraz narzędzia i techniki kształcenia na odległość. Przykładowo Uczelnia wykorzystuje współczesne osiągnięcia dydaktyki akademickiej min. w formie symulacji. Przykładem jest symulacja sali rozpraw gdzie studenci prawa mogą korzystać z profesjonalnej sali rozpraw, która wyposażona jest w kamery PTZ, dzięki którym można rejestrować przebieg rozprawy. Pomieszczenie zaplanowane jest tak, aby w pełni odzwierciedlało prawdziwą salę sądową. Dzięki temu studenci mogą uczestniczyć w symulacji rozpraw sądowych i analizować poszczególne etapy dzięki nagraniom.

Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie zatwierdzane uchwałą Senatu warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów.

Władze Uczelni, Instytutowy Zespół ds. Zapewniania Kształcenia, przy zaangażowaniu różnych grup interesariuszy wewnętrznych (studentów, nauczycieli akademickich) oraz zewnętrznych (pracodawców, absolwentów) prowadzą monitorowanie programu studiów oraz jego ewaluację, a wyniki tych działań wykorzystywane są do doskonalenia programu.

Zadania Instytutowego Zespołu ds. Zapewniania Kształcenia w zakresie monitorowania programów studiów obejmują: ocenę weryfikacji sylabusów wszystkich zajęć występujących w programie studiów na ocenianym kierunku w celu sprawdzenia poprawności w ich wypełnianiu, ocenę zgodności sylabusów z programem studiów, ocenę poprawności zaplanowanej liczby godzin zajęć i proporcji wykładów do ćwiczeń, sprawdzenie trafności doboru metod weryfikacji efektów uczenia się przedstawionych przez prowadzących w sylabusach, ocenę poprawności wymagań egzaminacyjnych i zaliczeniowych ustalonych w sylabusie zajęć, weryfikację poprawności przypisania zajęciom punktów ECTS, liczbę godzin przeznaczonych na pracę własną studenta, zadania pracy własnej studenta; ocenę doboru i kwalifikacji nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia dydaktyczne. Systematyczne monitorowanie oraz przeglądy programowe przyczyniły się do zmian w kartach kursów, sylabusach, aktualizacji treści programowych, wprowadzania lub rezygnacji z zajęć. W wyniku oceny programu studiów dokonanej przez Instytutowy Zespół ds. Jakości Kształcenia dokonano następujących zmian w programie studiów: *nauka o polityce* (wprowadzenie do treści programowych zagadnień komunikowania politycznego, w tym marketingu politycznego); *prawo karne* (zwiększenie liczby godzin ćwiczeń, zwiększenie poziomu interaktywności zajęć poprzez szersze wykorzystanie metody dyskusji, wprowadzenie do treści programowych zagadnienia systematyki wykroczeń), retoryka prawnicza

(wprowadzenie symulacji mowy prawniczej jako metody dydaktycznej, objęcie treściami nauczania zagadnień mediowania i negocjacji).

Kluczową funkcję w ocenie programu studiów pełnią kierownicy poszczególnych zajęć, którzy mogą występować z inicjatywą zmian lub wprowadzenia nowych zajęć fakultatywnych (np. z inicjatywy nauczycieli zwiększono liczbę godzin dydaktycznych – *język obcy, czynnik społeczny w wymiarze sprawiedliwości, prawo zamówień publicznych*). Z inicjatywami zmian w programie mogą także występować studenci oraz interesariusze zewnętrzni. W wyniku rekomendacji studentów wyrażonych w ankietach ewaluacyjnych, a także w wyniku przeprowadzanych hospitacji wprowadzono następujące zmiany: *postępowanie karne* (zwiększenie liczby godzin ćwiczeń, wprowadzenie metody rozwiązywania problemów praktycznych jako metody dydaktycznej, zmiana proporcji wykorzystania poszczególnych metod dydaktycznych – szersze wykorzystanie w praktyce dydaktycznej metody pogłębionej analizy aktów prawnych); *przyczyny rozwiązywania umów o pracę w orzecznictwie sądowym i w praktyce* (wprowadzenie dyskusji jako metody dydaktycznej, objęcie treściami nauczania zagadnień formy i treści wypowiedzenia umowy o pracę, zmiana proporcji wykorzystania poszczególnych metod dydaktycznych – szersze wykorzystanie w praktyce dydaktycznej metody analizy przypadków); *logika dla prawników* (uaktualnienie i poszerzenie wykazu literatury zajęć, zwiększenie poziomu interaktywności zajęć); *prawo pracy i ubezpieczeń społecznych* (zmiana stosowanej metody dydaktycznej z wykładu konwencjonalnego na wykład problemowy); *łacina* (zwiększenie poziomu interaktywności zajęć poprzez szersze wykorzystanie metody dyskusji); *prawo cywilne zobowiązania, część szczegółowa* (uaktualnienie i poszerzenie wykazu literatury zajęć (zmiana proporcji wykorzystania poszczególnych metod dydaktycznych – szersze wykorzystanie w praktyce dydaktycznej metody analizy orzeczeń sądowych)). W procesie projektowania programu studiów uczestniczą także interesariusze zewnętrzni. Z ich inicjatywy do programu studiów włączono, zgłoszone przez członków Rady Konsultacyjnej ds. Kształcenia i Współpracy z Otoczeniem Gospodarczym, zajęcia do wyboru m.in. *prawne aspekty błędów medycznych. niepowodzenia w leczeniu, pisma procesowe w postępowaniu cywilnym*. Ponadto dokonano zwiększenia wsparcia merytorycznego w procesie dyplomowania (udział w wyznaczaniu kierunków rozwoju tematyki prac dyplomowych) – promotor pomocniczy, zwiększono liczbę godzin konwersatorium i wykładów monograficznych.

Informacja zwrotna o programie wykorzystywana w ocenie i doskonaleniu programu studiów pozyskiwana jest także od absolwentów kierunku prawo. Uczelnia prowadzi badania losów absolwentów. Ich wyniki przekazywane są do właściwych instytutów, w tym Instytutu Nauk Prawnych. Wyniki badań mają wpływ na podejmowane działania związane z przyszłością kierunku w kontekście prezentowanej oferty kształcenia i modyfikacji programu studiów.

Ocena stopnia osiągnięcia założonych efektów uczenia się następuje poprzez: analizę wyników ankiet studenckich i hospitację zajęć dydaktycznych. Studenci oceniają m.in. czy zajęcia wzbogaciły ich wiedzę i umiejętności, czy liczba godzin zajęć była wystarczająca do uzyskania założonych efektów uczenia się. Monitorowanie programu studiów dokonywane jest także poprzez hospitację zajęć. Podczas hospitacji ocenie podlega m.in. zgodność treści zajęć z programem zajęć, realizacja założonych efektów uczenia się na zajęciach, dobór i wykorzystanie środków dydaktycznych.

Ocena programu studiów obejmuje ocenę jakości prac dyplomowych. Za kontrolę jakości prac dyplomowych na kierunku prawo odpowiada Instytutowy Zespół ds. Jakości Kształcenia. Po zakończeniu każdego semestru studiów Instytutowy Zespół ds. Jakości Kształcenia dokonuje analizy losowo wybranych prac dyplomowych przygotowanych w tym semestrze oraz analizy recenzji prac.

Zespół analizuje prace dyplomowe pod kątem spełniania przez nie merytorycznych i metodologicznych wymagań stawianych pracom dyplomowym, ze szczególnym uwzględnieniem wymagań określonych przepisami prawa wewnętrznego obowiązującego w Wyższej Szkole Humanitas. Zespół analizuje również recenzje prac. Wnioski z analiz formułowane są pisemnie. Zespół ds. Jakości Kształcenia jest zobowiązany wskazać wszelkie zauważone w pracach uchybienia mogące mieć wpływ na ich jakość oraz podać zalecenia pomocne w wyeliminowaniu podobnych uchybień w przyszłości. Zespół jest ponadto zobowiązany zapoznać ze sformułowanymi przez siebie wnioskami z analizy prac dyplomowych promotora i recenzenta pracy, w której stwierdzono uchybienia mogące mieć wpływ na jakość pracy. W wyniku okresowej oceny prac dyplomowych przeprowadzanej przez Instytutowy Zespół ds. Jakości Kształcenia dokonano zwiększenia liczby godzin ćwiczeń, a także zwiększenia liczby godzin zajęć dydaktycznych poświęconych problematyce opracowywania strony technicznej pracy.

Corocznie przeprowadzana jest na kierunku prawo analiza wyników nauczania, w ramach której analizie poddawane są między innymi takie dane, jak liczba studentów podchodzących do egzaminu dyplomowego, liczba studentów rezygnujących ze studiów.

Program studiów na kierunku prawo jest poddawany corocznej ocenie prowadzonej przez Instytutowy Zespół ds. Zapewniania Kształcenia, który jest zobowiązany przynajmniej raz w roku, nie później niż do 30 czerwca, dokonuje kompleksowej analizy programu studiów. Wszelkie propozycje zmian wypracowane w toku prac Zespołu są następnie przedmiotem analizy Uczelnianego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, który rekomenduje ich wprowadzenie Władzom Uczelni i Senatowi. Doskonalenie programów studiów ma na celu przede wszystkim: zapewnienie zgodności programu studiów z dorobkiem dyscypliny nauki prawnej i bieżącymi trendami w polskiej i światowej nauce; dostosowanie treści programowych do oczekiwań pracodawców w celu podnoszenia konkurencyjności absolwentów na rynku pracy; zapewnienie zgodności ze standardami kształcenia określonymi w przepisach prawa powszechnie obowiązującego, przekazywanie treści dydaktycznych pozwalających na kształtowanie kwalifikacji studentów.

Na szczególnie podkreślenie w zakresie oceny programu studiów i jego realizacji zasługują działania mające na celu zapewnienie i doskonalenie jakości kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. W Uczelni i na ocenianym kierunku niemal natychmiast po przeniesieniu kształcenia do środowiska wirtualnego, w konsekwencji powstania zagrożenia epidemicznego, podjęte zostały działania zmierzające do ewaluacji jakości kształcenia zdalnego i projektowania na podstawie jej wyników doraźnych i długofalowych działań projakościowych, w tym m.in. regularne hospitacje zajęć zdalnych. Są to zarówno hospitacje w czasie rzeczywistym, które przeprowadzają Dyrektor Instytutu, Prorektor i Rektor, jak i hospitacje przeglądowe obejmujące analizę nagrań z przeprowadzonych zajęć (Prorektor i Rektor). Formą kontroli zajęć zdalnych są także regularne badania ankietowe wśród studentów, którzy dokonują kompleksowej oceny jakości tych zajęć (aspekty merytoryczne, metodyczne i techniczne). Ankiety takie przeprowadzone są na zakończenie każdego semestru poprzez system elektroniczny Wirtualna Uczelnia. Badaniu ankietowemu dotyczącemu kształcenia w formie zdalnej poddawani są regularnie również nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na kierunku prawo, którzy mogą ocenić m.in. stosowane przez Uczelnię narzędzia do e-learningu oraz organizację procesu kształcenia. Wnioski z systematycznej oceny programu studiów w zakresie korzystania z kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość są następujące: włączenie do programu studiów nauczania hybrydowego; wprowadzenie hospitacji zajęć w formule online; przeprowadzenie egzaminów i zaliczeń za pośrednictwem Platformy Moodle; przeprowadzenie egzaminów ustnych za pośrednictwem narzędzia KlikMeeting; wprowadzenie

wirtualnych laboratoriów, zakup nowej, dodatkowej platformy do e-learningu (Zoom), zakup nowych funkcjonalności w ramach platformy Click Meeting (zwiększenie stopnia interaktywności zajęć) oraz zakupu pomocy dydaktycznych do pracy w środowisku wirtualnym (np. tablice interaktywne, okulary VR).

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym ocenom Polskiej Komisji Akredytacyjnej, a ich wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu jakości kształcenia na kierunku.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uczelnia zapewnia nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kształceniem prowadzonym na kierunku prawo. Zakres odpowiedzialności poszczególnych osób sprawujących nadzór nad kierunkiem, w tym zakres odpowiedzialności za zapewnienie i doskonalenie jakości kształcenia został w sposób przejrzysty określony. Zatwierdzanie i zmiany programu studiów oraz przyjęcie na studia odbywają się w oparciu o formalnie określone zasady. Prowadzona jest coroczna ocena programu studiów w oparciu o uwagi interesariuszy procesu kształcenia, w szczególności kierowników zajęć oraz wyniki nauczania, a wyniki tej oceny prowadzą do doskonalenia programu, głównie formie zmian w programach zajęć. W ocenie programu studiów biorą udział interesariusze wewnętrzni (nauczyciele akademicki oraz studenci), a także zewnętrzni (pracodawcy i absolwenci).

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

5. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)

Zalecenie

Zaleca się dalsze pogłębianie współpracy międzynarodowej Uczelni, w szczególności w kontekście poszerzania bazy ofert w zakresie tej współpracy.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

Uczelnia podpisała kilkanaście umów o współpracy międzynarodowej i realizuje od wielu lat wymianę studencką, naukową w ramach programu International Internships for Academic Researchers and Teachers. Studenci uczelni partnerskich uczestniczą w programie praktyk oferowanych w ramach

współpracy w programie International Training for Foreign Students. Wśród partnerów uczelni współpracujących w procesie dydaktycznym znajdują się następujące przedsiębiorstwa międzynarodowe: Severstallat, ESAB, Cloudteam, Mokate, Skoda, Solectric, Microsoft. Ponadto Uczelnia współpracuje z autorytetami naukowymi reprezentującymi następujące uczelnie: Uniwersytet Komeńskiego w Bratysławie, Uniwersytet Florencki, Uniwersytet im. Alfreda Nobla (Dniepr, Ukraina), Narodowy Uniwersytet Techniczny „Politechnika Dnieprzańska” (Dniepr, Ukraina).

Zalecenie

Zaleca się wykorzystywanie rezultatów prowadzonych w Uczelni badań naukowych również w procesie wprowadzania ewentualnych zmian w programie studiów na kierunku prawo.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

Uczelnia wykorzystuje wyniki prowadzonych badań naukowych w procesie doskonalenia programu studiów. W ramach okresowych przeglądów programu studiów, których dokonuje Instytutowy Zespół ds. Jakości Kształcenia, treści programowe są modyfikowane i uzupełniane z uwzględnieniem rezultatów projektów badawczych realizowanych przez pracowników. Do programu studiów włączane są również całkowicie nowe zajęcia, w ramach których kształcenie dotyczy zagadnień podejmowanych w toku działań badawczych nauczycieli akademickich zatrudnionych w Instytucie. Przykładem może być wprowadzenie do programu studiów zajęć *czynnik społeczny w systemie wymiaru sprawiedliwości*, którego treści programowe obejmują zagadnienia ustalone w toku projektu badawczego pod tym samym tytułem. Ponadto studenci kierunku prawo uczestniczą w konferencjach naukowych i sympozjach, podczas których prezentowane są wyniki badań realizowanych w jednostce. Egzemplifikację powyższego stanowił m.in. udział studentów w konferencji „Prawo jako narzędzie opresji”, która odbyła się 11-12 września 2021 r. w Wyższej Szkole Humanitas.

Załącznik nr 6. Oświadczenia przewodniczącego i pozostałych członków zespołu oceniającego

Członkowie zespołu oceniającego złożyli oświadczenia w następującym brzemieniu:

„Niniejszym oświadczam, iż nie pozostaję w żadnych zależnościach natury organizacyjnej, prawnej lub osobistej z jednostką prowadzącą oceniany kierunek, które mogłyby wzbudzić wątpliwości co do bezstronności formułowanych opinii i ocen w odniesieniu do ocenianego kierunku. Ponadto oświadczam, iż znane mi są przepisy Kodeksu Etyki, w zakresie wykonywanych zadań na rzecz Polskiej Komisji Akredytacyjnej.”

Szczegółowe kryteria dokonywania oceny programowej

Profil ogólnoakademicki

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Standard jakości kształcenia 1.1

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni, mieszczą się w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, są powiązane z działalnością naukową prowadzoną w uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach oraz zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Standard jakości kształcenia 1.2

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną lub dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiągnięte przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi ogólnoakademickiemu.

Standard jakości kształcenia 1.2a

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, zawierają pełny zakres ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 1.2b

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera zawierają pełny zakres efektów, umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich, zawartych w charakterystykach drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2153 i 2245).

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Standard jakości kształcenia 2.1

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają w szczególności aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których jest przyporządkowany kierunek, jak również wyniki działalności naukowej uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach.

Standard jakości kształcenia 2.1a

Treści programowe w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy obejmują pełny zakres treści programowych zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.2

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiającą studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.2a

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.3

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 2.4

Jeśli w programie studiów uwzględnione są praktyki zawodowe, ich program, organizacja i nadzór nad realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z nabywaniem kompetencji badawczych.

Standard jakości kształcenia 2.4a

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art.

68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.5

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.5a

Organizacja procesu nauczania i uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Standard jakości kształcenia 3.1

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

Standard jakości kształcenia 3.2

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 3.2a

Metody weryfikacji efektów uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 3.3

Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, dzienniki praktyk (o ile praktyki są uwzględnione w programie studiów), prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe/artystyczne lub inne związane z kierunkiem studiów, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Standard jakości kształcenia 4.1

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 4.1a

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 4.2

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Standard jakości kształcenia 5.1

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej.

Standard jakości kształcenia 5.1a

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 5.2

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz

aparatura badawcza podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Standard jakości kształcenia 6.1

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu.

Standard jakości kształcenia 6.2

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Standard jakości kształcenia 7.1

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry.

Standard jakości kształcenia 7.2

Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Standard jakości kształcenia 8.1

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiąganiu efektów uczenia się oraz w przygotowaniu do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności, motywuje studentów do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Standard jakości kształcenia 8.2

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Standard jakości kształcenia 9.1

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Standard jakości kształcenia 9.2

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Standard jakości kształcenia 10.1

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Standard jakości kształcenia 10.2

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

Polska
Komisja
Akredytacyjna

www.pka.edu.pl